

ročník 16 :: číslo 3 :: prosinec 2021

Zpravodaj

AGROVENKOV, o. p. s., Informační středisko
pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

Vybíráme z obsahu:

- :: Zprávy z Pardubického kraje
- :: Dotační okénko
- :: Zelená je symbolem přírody
- :: MLS Pardubického kraje
Oceněné výrobky za rok 2021
- :: MAS Orlicko
- :: TECHNOhrátky 2021
- :: Sociální aspekty zemědělství

Vážení přátelé,

římský filozof Seneca řekl, že život měříme činy a ne časem. Přesto je čas veličina, která pro naše životy přece jenom určité mantinely stanovuje. Například, když otáčíme stránky v kalendáři. A tak ty poslední listy bývají obvykle obdobím, kdy se ohlížíme za uplynulými měsíci a hodnotíme, účtujeme a samozřejmě plánujeme. Hodnocení toho, jaký byl právě ten Váš rok ponechám na Vás. Musím přiznat, že z mého pohledu to byl rok v mnohém nový. Zase. A utekl snad rychleji, než ty předešlé - to prý ale souvisí s věkem.

Jestliže se vrátím k Senecově citátu, myslím, že za rok 2021 se přes všechna úskalí v Pardubickém kraji nemusíme stydět. Bylo pro mne zajímavé a často velmi poučné vidět, jak se i tentokrát naše obce a města měnila. Znovu a znovu děkuji za to, že mohu být mnohdy u toho a že jsem mohl také pomoci a snad tak přispět k dobrému dílu. Jsou to totiž spojené nádoby – obce, města a Pardubický kraj. A stejně tak je součástí těchto spojených nádob i krajina obhospodařovaná rozumnými hospodáři. Vážím si toho, že náš venkov žije. Že se umíme chovat odpovědně k přírodě, aniž bychom ji znásilňovali extremistickými přístupy jakékoliv barvy. Zvláště pak si cením každé investice, kterou se povedlo zrealizovat v oblasti zemědělství a potravinářství. Bez rozdílu počtu hektarů děkuji všem hospodářům, že rok 2021 byl dalším, kdy jste dokázali u nás v kraji udržet tradiční a vyváženou zemědělskou výrobu. Moc si přeji, aby si význam této skutečnosti uvědomovala česká společnost i politická reprezentace. Když už jsem jedním citátem začal, tak na závěr si dovoluji přidat ještě jeden na téma čas. Tentokrát citát od britského teoretického fyzika Stephena Hawkinga. Řekl: „Pokud si stále stěžujete a jste naštvaní, lidé na vás nebudou mít čas.“

Přeji Vám úspěšný rok 2022. Třeba při tom, když budete mlsat dobroty oceněné v rámci potravinářské soutěže MLS Pardubického kraje, ale samozřejmě nejen tehdy. Přeji Vám dobrou náladu a dostatek pozitivní energie. Přeji Vám, aby na Vás měli lidé čas. Přeji nám všem pevné zdraví! A děkuji za podporu.

*Miroslav Krčil
radní Pardubického kraje
a předseda Správní rady společnosti Agrovenkov*

Vážení čtenáři,
rok 2021 uplynul jako voda a pro Agrovenkov to byl rok ve znamení mnoha změn. Byl to rok pro všechny z nás velice složitý a plný nejistoty. I přes to se nám, dle mého názoru, spoustu věcí povedlo.

Těší mne, že jsme i v letošním roce úspěšně zrealizovali 15. „půlkulatý“ ročník soutěže MLS Pardubického kraje s vyvrcholením na Krajských dožínkách v Pardubicích, které se uskutečnily 26. září na Pernštýnském náměstí. V rámci MLSu jsme se zúčastnili i několika dalších akcí v kraji jako je Fresh festival, Den Pardubického kraje nebo Koně v akci. Různými formami jsme po celý rok poskytovali informace k zemědělské problematice a také šířili osvětu i mezi laickou veřejnost. Spolupráce se školami byla v letošním roce kvůli pandemii značně omezená. Zúčastnili jsme se na podzim v několika zemědělských školách TECHNOhrátek, které však musely být bohužel koncem listopadu kvůli zhoršující se epidemické situaci předčasně ukončeny.

Doufám, že v příštím roce slovo „pozitivní“ bude opět znamenat něco skvělého, nebudeme nadále omezováni v naší činnosti a zase se společně setkáme. Bez masek na obličej i mimo online prostředí.

Ráda bych touto cestou poděkovala všem našim partnerům a těm, kdo se v letošním roce podíleli na činnosti Agrovenkova.

Přeji Vám klidné prožití vánočních svátků a do nového roku bych vám přála především hodně optimismu, pevné zdraví a mnoho úspěchů v pracovním i osobním životě.

*Ing. Petra Vaňousová
ředitelka Agrovenkov o.p.s.*

Program obnovy venkova mění pravidla. Kraj chce motivovat venkovské prodejny k nabídce regionálních potravin

Dotace v rámci Programu obnovy venkova (POV) poskytuje Pardubický kraj již od roku 2004. Ty jsou primárně určené na financování běžného a investičního rozvoje, například na výstavbu, rekonstrukci a údržbu venkovské zástavby, občanské vybavenosti, a mimoto i podpory na provoz venkovských prodejen. Nyní krajská radní schválili několik změn v pravidlech programu.

„Pro příští rok mohou o prostředky z POV opět požádat také mikroregiony a místní akční skupiny. Ovšem měníme přístup k těmto podporám. Nebude to žádný bíanco šek. V případě mikroregionů je naším cílem podpora projektů meziobecní spolupráce a každý

projekt bude posuzován individuálně. U místních akčních skupin odstraňujeme princip dvojího přerozdělování peněz. Podpořeny budou přímo rozvojové projekty na území dané MASky a propagace produktů, které v území MAS vznikají. Každá z nich může takto získat na svůj projekt 70 procent uznatelných nákladů, maximálně však 200 tisíc korun,“ vysvětluje radní Miroslav Krčil.

Nová dotace

Novým dotačním titulem v rámci POV Pardubického kraje je podpora pořízení komunálních traktorů na celoroční údržbu veřejných prostranství. „Maximální výše dotace bude činit 50 procent nákladů, nejvýše 250 tisíc korun,“ doplnil radní Krčil s tím, že na tento dotační titul má být pro rok 2022 vyčleněna v rámci POV částka šest milionů korun.

Pardubický kraj se také aktivně zapojí do programu Ministerstva průmyslu a obchodu „Obchůdek 21+“. Ten je určen na podporu prodejen v sídlech do tisíce obyvatel. Celkem budou v tomto dotačním titulu připraveny tři miliony korun. Na jednu prodejnu bude moci získat provozovatel až 100 tisíc korun. „Zároveň ale zachováme náš původní krajský dotační titul. Ten je totiž určen primárně pro obce do 500 obyvatel, případně do velikosti sídla 700 obyvatel. Ovšem v takovém případě se již přihlíží k obratu dané prodejny. Provozovatelé si budou moci tedy vybrat, který z titulů zvolí. Souběh žádostí ale možný nebude,“ poznamenal Miroslav Krčil.

Nově je do podmínek poskytnutí finančních prostředků na venkovské prodejny z krajského programu zakomponována i podpora regionálních producentů potravin. „Dopředu jsme avizovali, že chceme propojit podporu obchodů a regionálních potravin. Podpora našich potravin je téma, o kterém spousta lidí jen mluví, ale my jsme se rozhodli udělat konkrétní kroky. A kde jinde začít, než sami u sebe,“ říká radní Krčil.

Sto dvacet tisíc a bonusy

Až 120 tisíc korun (maximálně 50 procent uznatelných nákladů) na prodejnu je stanovena nově základní podpora v případě krajského dotačního titulu. Podmínkou je zajištění publicity výrobků, které obdržely ocenění MLS Pardubického kraje a nabídka minimálně dvou produktů s tímto označením. „Zároveň máme připravený systém bonusů, kterým lze tuto částku navýšit až o 40 tisíc korun na prodejnu, pokud budou provozovatelé nabízet regionální potraviny vyrobené v Pardubickém kraji. Naším zájmem je pozitivně podpořit prostor pro spolupráci místních obchodníků a producentů,“ doplňuje radní Krčil.

Pro Pardubický kraj je toto jen první krok. „Určitě v těchto aktivitách budeme pokračovat, například směrem k příspěvkovým organizacím. Chceme vytvářet efektivní prostor a systém podpor tak, abychom tyto organizace motivovali k nákupu regionálních potravin vyrobených v Pardubickém kraji,“ dodává radní Miroslav Krčil.

Pardubický kraj pokračuje v podpoře kůrovcového dřeva

Částku téměř 3,7 milionu korun uvolní letos Pardubický kraj jako podporu pro malé vlastníky lesů do 50 hektarů na těžbu kůrovcového dřeva. Ve druhém kole podalo žádost o podporu více než 100 zájemců. Mezi tyto žadatele rozdělí kraj přes tři miliony korun. Téměř půl milionu bylo přitom mezi dalších 12 žadatelů schváleno již v prvním kole v červnu.

„Finanční podpora na těžbu kůrovcového dřeva pro menší vlastníky je jednou z možností, jak efektivně brzdit šíření kůrovce v našich lesích. Napadené dřevo je totiž potřeba z lesa dostat co nejrychleji a v tomto směru jsme přesvědčeni, že pomoci potřebují především ti drobní vlastníci. Nabízená dotace Pardubického kraje má hodnotu 200 korun za kubík pro vlastníky lesů do rozlohy 50 hektarů,“ řekl krajský radní pro venkov, životní prostředí a zemědělství Miroslav Krčil. „V prvním kole vyhodnocování žádostí jsme rozdělili přes 450 tisíc korun 12 žadatelům. Daleko výraznější zájem jsme před-

pokládali do konce září, což se potvrdilo. Celkově tak navrhujeme podpořit 101 žadatelů částkou téměř 3,2 milionu korun s tím, že osm žádostí musí projednat v prosinci krajské zastupitelstvo,“ uvedl radní Miroslav Krčil.

Perníková popelnice za nejlepší výsledky v třídění odpadu patří městu Seč

Pardubice – Vyhlášení výsledků 14. ročníku soutěže v třídění odpadu O perníkovou popelnici 2020, které se tradičně koná v jarních měsících, bylo z důvodu covidových opatření přesunuto na začátek podzimu. Ceny si všichni ocenění převzali v prostorách pardubického zámku. Absolutním vítězem soutěže se stalo město Seč.

„Jsem velmi rád, že jsou v Pardubickém kraji jak menší obce, tak i větší města v třídění odpadu aktivní, za to bych všem chtěl moc poděkovat. Především v době lockdownu, kdy byli lidé více doma, se jeho produkce výrazně zvýšila a bylo potřeba k třídění postupovat zvláště zodpovědně,“ sdělil radní pro životní prostředí, zemědělství a venkov Miroslav Krčil.

Jasným důkazem, že patří Pardubický kraj mezi premianty v třídění odpadu, je vítězství města Chocně v celorepublikovém kole soutěže O křišťálovou popelnici.

Hlavním kritériem pro hodnocení bylo množství vytríděného odpadu (papír, plasty, sklo a kovy) na osobu a rok pro každou komoditu samostatně. Body navíc získaly obce a města, které splňovaly další kri-

téria (oddělený sběr čírého skla, sběr nápojových kartonů a podobně). Tradiční součástí slavnostního vyhlášení je i ocenění obcí, které si dobře vedly v rámci zpětného odběru vysloužilého elektrického kolektivního systému Elektrowin a ASEKOL.

Výsledky soutěže O perníkovou popelnici 2020:

Obce do 300 obyvatel

1. obec Neratov
2. obec Holotín
3. obec Žlebské Chvalovice

Obce do 2 000 obyvatel

1. město Seč
2. obec Slepotic
3. obec Jankovice

Obce nad 2 000 obyvatel

1. město Chocně
2. město Holice
3. město Moravská Třebová

Absolutní vítěz

město Seč

Skokan roku

obec Rozhraní

Kolektivní systém Elektrowin

obce do 2 000 obyvatel obec Sobětuchy

obce od 2 001 obyvatel město Hlinsko

skokan roku obec Prosetín

Kolektivní systém ASEKOL

obce do 2 000 obyvatel obec Moravany

obce do 5 000 obyvatel město Jablonné nad Orlicí

obce nad 5 000 obyvatel město Ústí nad Orlicí

speciální odměna obec Chvojenec

Den za obnovu lesa u Švýců

Den za obnovu lesa je název akce, kterou nedaleko Slatiňan na Chrudimsku uspořádal podnik Lesy ČR. Právě lokalita u muzea Švýců byla jednou ze třinácti v rámci celé ČR, kde mohla veřejnost pomoci s výsadbou nového lesa.

„Podtitul akce – Den, který nás spojí, se stoprocentně naplnil, a to mě moc těší. Za úspěch považuji i to, že lidé znovu projeví zájem o naše lesy a ujistili se, že v celé zemi pokračujeme v obnově porostů, včetně lesních cest,“ řekl generální ředitel Lesů České republiky Josef Vojáček.

Za dohledu a rad lesníků se tady sázeli borovice, duby, lípy, javory a ptačí třešně. „Také jsem při této příležitosti zasadil pár stromků a znovu jsem si přitom potvrdil názor, který zastávám už dlouho. Tedy, že přírodě musíme pomáhat s rozumem a kvůli našim dětem ji musíme bránit před podivínskými extremisty. Abychom v budoucnu měli co chránit, abychom měli, kam chodit třeba na procházky a abychom měli z lesa přiměřený užitek,“ uvedl krajský radní pro zemědělství, venkov a životní prostředí Miroslav Krčil.

Děti například procházely stezkou malého lesníka. Spolu s dospělými asistovaly při práci s tažným koněm nebo vyvěšovaly budky pro sovy a jiné dravce, kteří přirozeně regulují počet hlodavců v lesích. Výzkoušely si jízdu harvestorem nebo vyvážecí soupravou a někteří kluci tak mají možná nové přání k Vánocům. „Zkrátka,

v době covidové, kterou stále prožíváme, se na čerstvém vzduchu a v dobré, milé společnosti blízkých lidí, přátel a lesníků podařilo najít společné téma, zapomenout možná na obavy a stres a udělat něco pro krajinu. Myslím, že to ke spokojenosti stačí, a velmi děkuji všem návštěvníkům i kolegům za perfektně odvedenou práci ve velmi příjemné atmosféře,“ dodal Vojáček. Letošní Den za obnovu lesa byl tedy především rodinný. Lidé se lesníků nejčastěji ptali na obnovu lesních cest po kalamitě nebo lesa v místě, kde žijí, ale také na obecní potoky a vodohospodářská opatření. Společnost Lesy ČR letos vysadí nejméně 80 milionů sazenic. „Všem, kteří se dnes tak módně zaklínají „ekopohledem“ si dovolím zdvořile doporučit, aby občas do lesa skutečně zašli a aby se informovali u lidí, kteří dané věci skutečně rozumí. Díky za takové akce, jakou je Den za obnovu lesa,“ poznamenal závěrem Miroslav Krčil.

DOTAČNÍ OKÉNKO

Aktivace nové mapové vrstvy – DPB potencionálně vhodné pro aplikaci kalů

V prostředí Portálu farmáře v aplikacích iLPIS (registrovaní farmáři) a Veřejného LPIS byla implementována nová mapová vrstva pod názvem – DPB potencionálně vhodné pro aplikaci kalů. Tato vrstva bude sloužit pro potřeby ČOV (čističky odpadních vod) a zemědělcům jako informativní podklad, kam je možné ukládat kaly z ČOV. Vrstva je nastavena po dohodě s ÚKZÚZ tak, aby takto označené DPB splňovaly kritérium $\text{pH} \geq 5,6$ a fosfor $\leq 100 \text{ mg/kg}$. Na DPB označené žlutou barvou je možno potencionálně kaly vyvážet. Šedá barva naopak znázorňuje DPB, které uvedenou podmínku nesplňují a vývoz kalů na ně uplatnit nelze. Aplikace podléhá schválení ze strany ÚKZÚZ a může být zamítnuta z jiných důvodů než je obsah fosforu nebo pH.

Zdroj: MZe

Informace z LPIS

Hranice půdního bloku

V případě PB druhu zemědělsky obhospodařovaná půda zákon definuje, že plocha PB je zřetelně v terénu oddělená zejména lesním porostem, zpevněnou cestou, pozemní komunikací, vodním útvarem povrchových vod nebo trvale zemědělsky neobhospodařovanou půdou, která může obsahovat ekologicky významný prvek. Zpevněné komunikace (asfaltové, panelové, šterkové, šotolinové apod.) a cesty, které jsou na místě historicky (jsou viditelné na starších ortofotomapách), doplněné linií dřevinou vegetací, příkopem apod.) tvoří hranici PB, nejsou tedy součástí plochy a výměry PB. Rovněž součástí PB nejsou ani nezpevněné cesty, které jsou součástí veřejné dopravní sítě (např. cyklostezky), nezpevněné přístupové cesty k jiným objektům (např. k zahrádkářským/chato-vým osadám apod.).

Sezóně vyježděné (dočasné) koleje, stejně tak cesty (vyježděné koleje), které prorůstají plodinou, respektive travinou, nerozdělují půdní blok a jsou součástí plochy a výměry PB. Dočasné stezky a pěšiny rovněž neoddelují PB, stejně jako vydupané stezky od zvířat. Vodní toky, vodní plochy tvoří hranici PB pokud je šířka v úrovni břehové hrany větší než 2 m. Dočasně vysychající vodoteče na pastvinách neoddelují PB i v případech, kdy jejich šířka v úrovni břehové hrany je větší než 2 m.

Viditelná identifikovatelnost hranice DPB v terénu

Široce rozšířeným neduhem v LPIS, se kterým se potýkají i ostatní evropské státy, je tzv. virtuální zemědělství. O co se jedná? Pozemek v LPIS (DPB) je evidován na uživatele, který má sice na pozemek právní důvod užívání, ale sám žádnou zemědělskou činnost nevykonává (ve skutečnosti jde spíše o obchodníka) a jeho DPB obhospodařují okolní uživatelé. S novelou zákona o zemědělství je proto zavedena „viditelnost hranice DPB“. Ta musí být viditelná (na leteckém snímku nebo na místě v terénu), a to proto, aby nebylo pochyb o užívání jednotlivého DPB a uživateli, kterému jsou vypláceny dotace.

V žádném případě tato změna neznamená, že od roku 2020 musí být veškeré DPB vytyčené. Hranice DPB uživatel může vyznačit různými způsoby, viz níže.

Výjimku z viditelného identifikování hranic tvoří hranice mezi DPB jednoho uživatele, který má vedle sebe DPB se stejnou kulturou.

V takovém případě, kdy nelze hranice viditelně identifikovat, musí být uživatel schopen určit je alespoň pomocí souřadnic GNSS. Toto pravidlo platí také pro hranici mezi DPB uživatele a zbytkovou plochou, kterou deklaroval v jednotné žádosti. Toto též platí v případě obhospodařování formou služby.

1. Pokud je návrh DPB viditelně identifikovatelný na aktuální ortofotomapě, má se za viditelně identifikovatelný i v terénu vůči okolní ploše.

2. Návrh DPB není viditelně identifikovatelný na aktuální ortofotomapě, pak musí být na základě níže popsaných pravidel viditelně identifikovatelný v terénu vůči okolní ploše.

Pravidla viditelné identifikovatelnosti:

a. Hranice DPB je zároveň i hranice PB:

- přirozené hranice PB podle zákona o zemědělství § 3a odst. 9.

b. Příklady viditelně identifikovatelné hranice mezi dvěma DPB uvnitř PB:

- vzájemně sousedící DPB jsou oseté jinou plodinou
- osev (výsadba) na vzájemně sousedících DPB byl proveden různým směrem,
- sklizeň proběhla zjevně v odlišných termínech,
- DPB jsou odděleny oplocením,
- DPB jsou sečeny v jiných termínech (odlišná výška travního porostu),
- označení prvního a posledního sloupku řady keřů révy vinné, stromu v sadu či řady
- konstrukce chmelnice
- hranice DPB jsou vyznačeny rozorem, mezníky, kůly apod.,
- případně jiné situace, kdy je zjevné, že sousedící DPB nejsou obhospodařovány jako celek.

Zdroj: MZe

Sazby přímých plateb pro rok 2021

Sazba na SAPS v roce 2021 bude 3 331,68 Kč/ha a sazba platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greening) je stanovena ve výši 1 833,32 Kč/ha.

Sektor	Sazba (Kč/jednotka)
Škrobové brambory	14 198,88
Chmel	15 273,41
Ovoce velmi vysoká pracnost	11 380,63
Ovoce vysoká pracnost	7 975,42
Zelenina velmi vysoká pracnost	9 880,78
Zelenina vysoká pracnost	3 230,45
Konzumní brambory	4 470,96
Cukrová řepa	6 807,24
Bílkovinné plodiny	1 858,56
Masná telata	7 979,53
Dojnice	3 659,99
Ovce a kozy	4 204,17

Výše jednotlivých podpor přímých plateb jsou přepočteny podle směnného kurzu Evropské centrální banky stanoveného k 30. 9. 2021, který letos byl 25,495 Kč/EUR.

Zdroj: MZe

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. stanovil sazbu základní podpory u programu Zemědělec ve výši 2 % p. a.

Sazba 2 % p.a. se týká žádostí přijatých v období od **1. 10. 2020 do 30. 9. 2021**, přičemž u mladých zemědělců do 40 let věku je podpora navýšena o 1 %.

Dále byly stanoveny sazby u programů na podporu lesnictví a zpracování zemědělské produkce, u kterých byla žádost o podporu podána v období od **1. 7. 2021 až 30. 9. 2021**. Konkrétně se jedná o programy Zpracovatel dřeva, Lesní hospodář a Zpracovatel, jejichž výše podpory v rámci jednotlivých programů činí 2 %.

Veškeré informace o jednotlivých programech podpor a jejich sazbách jsou k dispozici na webových stránkách společnosti PGRLF, a.s. na www.pgrlf.cz.

UPOZORNĚNÍ PRO ZEMĚDĚLCE V NITRÁTOVĚ ZRANITELNÉ OBLASTI

Do konce roku 2021 musí hospodáři s výměrou zemědělské půdy vyšší než 30 ha (po odečtení nezapočítatelných ploch) a zároveň hospodařící v nitrátově zranitelné oblasti (i ti, kteří hospodaří v NZO jen částečně) **zpracovat „bilanci dusíku“ za období 1.7.2020 – 30.6.2021!**

Do výměry 30 ha se nezapočítávají jahody, vinice, chmelnice, sady, školky, fóliovníky a skleníky, okrasné rostliny, RRD a vánoční stromky a nezapočítává se do ní dusík zanechaný zvířaty při pastvě. **ÚKZÚZ může spočítanou bilanci vyžadovat už v lednu 2022.**

Přebytek dusíku nesmí po 3 po sobě následující roky překročit v průměru podniku 70 kg/ha.

Pro výpočet bilance musíte mít:

- zpracovanou evidenci hnojení nebo aspoň přehled o množství dodaných hnojiv do půdy
 - evidované výnosy plodin včetně pícnin
- Celou informaci najdete na portálu VÚRV.

Aktualizovaná tabulka výpočtu bilance dusíku je na portálu VÚRV. Pokud vám bilance dusíku vyjde vyšší, než + 70kg N/ha v průměru podniku, je třeba na to pamatovat v dalších letech a množství N hnojiv do půdy snížit tak, abyste se dostali právě na max. přebytek 70 kg/ha v průměru 3 let. Pozor, jde o klouzavý průměr, nepočítá se po každé „3 letce“ znovu jakoby od „nuly“.

Zdroj: VÚRV

Novela zákona o hnojivech

Od 1. října tohoto roku nabývá účinnosti novela tohoto zákona, který přináší řadu změn, jako např.:

- změny definic některých pojmů – pomocné rostlinné přípravky vs. rostlinné biostimulanty, technologické vody, příkrmiště, digestát,
- změna způsobu skladování/ukládání u některých kategorií organických (vč. digestátu) a tuhých statkových hnojiv,
- změna podmínek používání sedimentů a kalů (vč. úpravy koeficientů odběru rostlinami; hlášení před použitím),
- od 1. 1. 2022 povinnost vést evidenci v elektronické podobě (farmy nad 20 ha) a předávat ji dozorovému orgánu; dále se nově eviduje i výnos hlavního a vedlejšího produktu.

Zdroj: SZIF

Harmonogram předpokládané administrace opatření Jednotné žádosti za rok 2021 - 2022

Opatření/dotace	Termín podání		Termín vydávání rozhodnutí (90%)		Skutečný termín vydání 90 % rozhodnutí
	Od	Do	Od	Do	
SAPS - zálohové rozhodnutí	08.04.2021	17.05.2021	18.10.2021	17.12.2021	
SAPS - doplňkové rozhodnutí	08.04.2021	17.05.2021	01.12.2021	21.01.2022	
ANC	08.04.2021	17.05.2021	06.12.2021*	21.01.2022	
VCS - cukrová řepa	08.04.2021	17.05.2021	06.12.2021	04.02.2022	
VCS - zelenina s velmi vysokou pracností	08.04.2021	17.05.2021	06.12.2021	04.02.2022	
VCS - zelenina s vysokou pracností	08.04.2021	17.05.2021	06.12.2021	04.02.2022	
VCS - dojnice	08.04.2021	17.05.2021	08.12.2021	11.02.2022	
PPO (exLFA)	08.04.2021	17.05.2021	13.12.2021	31.01.2022	
Natura 2000 na z.p.	08.04.2021	17.05.2021	13.12.2021	31.01.2022	
VCS - tele masného typu	08.04.2021	17.05.2021	10.01.2022	11.03.2022	
Greening	08.04.2021	17.05.2021	17.01.2022	18.03.2022	
PVP	08.04.2021	17.05.2021	17.01.2022	18.03.2022	
Mladý zemědělec	08.04.2021	17.05.2021	17.01.2022	18.03.2022	
VCS - chmel	08.04.2021	17.05.2021	07.02.2022	11.03.2022	
VCS - bílkovinné plodiny	08.04.2021	17.05.2021	07.02.2022	01.04.2022	
VCS - konzumní brambory	08.04.2021	17.05.2021	07.02.2022	25.03.2022	
VCS - bahnice, kozy	08.04.2021	17.05.2021	28.02.2022	29.04.2022	
VCS - brambory pro výrobu škrobu	08.04.2021	17.05.2021	28.02.2022	08.04.2022	
VCS - ovoce s velmi vysokou pracností	08.04.2021	17.05.2021	14.03.2022	13.05.2022	
VCS - ovoce s vysokou pracností	08.04.2021	17.05.2021	14.03.2022	13.05.2022	
Ekologické zemědělství / Navazující Ekologické zemědělství	08.04.2021	17.05.2021	08.02.2022	29.04.2022	
AEKO D / NAEKO D - ošetřování travních porostů	08.04.2021	17.05.2021	23.02.2022	13.05.2022	
AEKO E,G,H / NAEKO E,G,H- zatravnění, čejka, dráhy soustředěného odtoku	08.04.2021	17.05.2021	09.03.2022	31.05.2022	
AEKO A,B,C / NAEKO A,B,C- integrovaná produkce vlna, ovoce, zeleniny	08.04.2021	17.05.2021	16.03.2022	31.05.2022	
AEKO F / NAEKO F - biopásy	08.04.2021	17.05.2021	03.05.2022	01.06.2022	
Dobré životní podmínky zvířat	08.04.2021	17.05.2021	31.03.2022	01.06.2022	

* Zahájení vydávání rozhodnutí ANC je závislé na skutečném ukončení kontrol ČPI

Zelená je symbolem přírody

Zelenou barvu si vybírají ekologická a environmentalistická hnutí. Používají ji i politické strany. Jejich ideologiím se říká zelená politika. Zelený postoj – ideologické zásady zohledňují ekologické a trvale udržitelné principy a další, které najdete pod zelenou ve Wikipedii.

Zní to hezky, líbivě. Nic proti tomu, hezky se chovat k přírodě. Žít v souladu s přírodou. Nejde ale kázat vodu a pít víno. Nejmodernější technologie, luxusní dovolené ideálně letecky, zdravá strava... Za tím vším je také potřeba vidět dovozy sóji, palmových tuků a jiných plodin, kvůli kterým se kácí pralesy. Těžby kovů, abychom mohli mít elektroauta. Pracující děti ... no a my budeme tepat české zemědělce.

Prosím uvědomte si, že potravina na pultě, kterou skládáte do košíku a přinesete domů a uvaříte dobrou večeři, tak ta potravina začíná u nás u zemědělců. Nemůžeme mít jen dvě kravky a koníky na pastvě mezi kyticemi a chovat motýly. Pět spokojených koz na výrobu dvou sýrů. Takhle byste neměli co nakupovat. Možná by nás nahradili za hranicemi. Potraviny by se dovezly ještě ve větším. Tam ale často používají víc ochranných látek při pěstování. Tam můžou méně kontrolovat chovy. **To nejsou hypotézy, to jsou oficiální čísla. V Česku máme páté nejzdravější potraviny na světě, nižší spotřeby ochranných látek, máme hodně včelstev a další klady. Ano, tak malinká země a jsme tak dobří.** Pokud se stěhujete k nám na venkov, k blízkosti kravínů, počítejte s tím, že prostě krávy, prasata, kuřata jsou cítit a zemědělská technika bude jezdit okolo vašich luxusních domů. Pokud je to problém, zůstaňte ve městě. Snažíme se přizpůsobovat a věřte, že se mnohé změnilo, něco ale nepůjde. Senáž i hnůj bude pořád specificky vonět. Pokud

se nebude vyvážet hnůj na pole, nebude půda sáknout vodu, vždyť je to tak jednoduché. My si ale raději budeme hrát na ekology a budeme budovat náhradní opatření za drahé peníze. Nemám nic proti ekologickému chování, ale musí to mít hlavu a patu. Nemá smysl třídit odpad a pak ho svézt na jednu hromadu. **Argumentaci, že naše krávy zvyšují skleníkové plyny je potřeba doplnit také o informaci, že obecně zemědělství také spotřebovává – fotosyntézou třeba, a tak je ve výsledku v kladných číslech. Máme několikanásobně nižší počty zvířat, než mají sousední země, které k nám své produkty dováží. Co a proč máme ještě snižovat? Chceme více dovážet a být více závislí? Bude transport kamiony, letadly a loděmi více ekologický? Co Amerika a Čína? Mají velkochovy a zpracovny na moři, veškerý odpad hází do moře. Přestanete Vy jezdit na dovolené, aby bylo méně emisí z letadel? Nebudete napouštět bazény, umývat auta a zalévat trávníky v době sucha?**

Proč by mělo být zemědělství kritizováno, a to často bez relevantních informací a argumentů? Zemědělství, bez kterého nemůže nikdo z nás jednoduše fungovat, protože je začátkem života na zemi. Bez jídla nebude život. Nenechte se prosím ohlupovat. Pokud něčemu nerozumíte, nebojte se zeptat. Je to pořád lepší než šířit bludy z neznalosti.

Přejeme Vám dobré Vánoce. Základem je zdraví. K pohodě třeba i stůl plný dobrot. Až budete ochutnávat cukroví, vzpomenejte si, z čeho je a čím voní. Doufám, že mouka je z našeho obilí a máslo z našeho mléka. Jsou to malé zázraky a velká věda. Jsme tu s Vámi a pro Vás. Vězte, že už klíčí nová zrna v zemi pro další úrodu a třeba i pro to cukroví na příští Vánoce. Hezké pohodové svátky.

Ing. Vanda Rektorisová

Regionální agrární komora Pardubického kraje, z.s.

PF 2022

Do nového roku Vám přejeme hodně zdraví, spokojenosti a osobních úspěchů a těšíme se na další spolupráci.

Regionální agrární komora
Pardubického kraje

ZD Sloupnice hospodaří odpovědně ke krajině

Vítězem prvního ročníku celostátní soutěže „Odpovědně ke krajině“ se stalo Zemědělské družstvo se sídlem ve Sloupnici.

Rozhodla o tom odborná komise složená ze zástupců ministerstev životního prostředí a zemědělství a resortních výzkumných ústavů. Cílem této soutěže, vyhlášené Zemědělským svazem ČR je ukázat, že produkční zemědělství dokáže hospodařit v souladu s přírodními principy a v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje.

Komise u vítěze prvního ročníku ocenila především komplexnost přístupu k zemědělské výrobě a vztahu k okolí. Organizačně je podnik rozdělen do čtyř středisek a každé z nich používá šestihonný osevní postup se střídáním zlepšujících a zhoršujících plodin. Při práci s půdou jsou používány technologie vhodné pro konkrétní pozemek a velkou roli mají technologie precizního zemědělství, které optimalizují použití minerálních hnojiv a prostředků na ochranu rostlin. To umocněno vhodným využitím krycích plodin a meziplodin a novou technologií pásového zpracování půdy strip-till.

„Stále hledáme nové způsoby, jak pracovat s půdou i se zvířaty tak, abychom dosáhli dobrých ekonomických výsledků a mohli zde hospodařit i za deset či dvacet let,“ objasnil předseda ZD Sloupnice Jaroslav Vaňous.

Kromě péče o již existující krajinné prvky družstvo v posledních třech letech založilo mokřad u obce Přívrat, obnovilo remíz u obce Dolní Sloupnice, sanovalo vodní nádrž v Němčicích, zbudovalo dva průlehy, třetí je těsně před dokončením a opravilo několik polních cest. Ročně do údržby krajiny investuje kolem milionu korun z vlastních prostředků.

Důležitá je i spolupráce s obcemi a občany. S obcemi spolupracuje při obnově místních komunikací, zřídilo sběrný dvůr pro biologický odpad, komunikuje své podnikatelské záměry a spolupracuje na spolkovém životě v obci. Jen na podporu spolkové činnosti v obcích věnuje ročně kolem 200 tisíc korun.

Autor: ZS ČR, upravitl Smítal

Medonosný biopás

Mokřad

Poldr

Správa polních cest

Tůň pro zvěř

Travnatý průleh

Záchytné stanoviště vody

Z rosických polí přímo na Vaše stoly...

Vám v **ZD Rosice u Chrasti** denně připravujeme naše produkty z vlastní masné, mléčné a pekařské produkce.

Zabýváme se rostlinnou i živočišnou výrobou a zpracování vlastní produkce je pro nás jasnou volbou. Můžeme tak našim zákazníkům nabídnout opravdu čerstvé výrobky nejvyšší kvality. Kromě toho nabízíme široké veřejnosti v našem areálu prodej krmných směsí, drogerie, zahrádkářských potřeb, zmrzliny a také čerstvého mléka

z automatu. Najdete zde i služby naší palírny. Denní stravování zajišťujeme v jídelně v Rosicích, kde samozřejmě připravujeme pokrmy s maximálním zastoupením našich čerstvých surovin. To se také velice kladně projevuje na kvalitě a chuti našich jídel. Tento provoz zároveň zajišťuje obědy pro závodní stravování ve firmách v kraji. Důležité je zmínit našich 12 prodejen, které jsou rozesety v okolí Pardubic a Rosic u Chrasti. V těchto našich prodejnách najdete i produkty, které byly oceněny titulem „**MLS Pardubického kraje**“ jako náš Selský meruňkový jogurt, Slunečnicový chléb či Selská paštika s brusinkami. Za vyhlášený Rosický špekáček či Rosický koláč a nově také Selský bylinkový sýr v oleji a Rosické Tiramisu jsme obdrželi významné ocenění Ministerstva zemědělství pro nejvyšší zemědělské výrobky „**Regionální potravina**“ pro Pardubický kraj. Naším cílem je přinést lidem z našeho kraje kvalitní a čerstvé potraviny vyrobené lidmi tohoto regionu.

MLS Pardubického kraje

Oceněné výrobky za rok 2021

Kupujte kvalitní české regionální potraviny vyrobené v Pardubickém kraji. To je to nejlepší, co můžete udělat pro sebe i pro své děti. Děkuji za Vaši podporu poctivých českých zemědělců a potravinářů.

**Miroslav Krčil, radní Pardubického kraje pro venkov,
zemědělství a životní prostředí**

1/ HAMBURGEROVÁ HOUSKA – Štika Moravská Třebová, s.r.o., **2/ 100% ŽITNÝ CHLÉB** – Medovinka, s.r.o.,
3/ SLUNEČNICOVÝ CHLÉB – Zemědělské družstvo Rosice u Chrásti, **4/ LOVECKÁ KLOBÁSA** – Řeznictví
a uzenářství Oldřich Čejka, s.r.o.

5/ KMÍNOVÁ PODKOVA – Řeznictví a uzenářství Oldřich Čejka, s.r.o., **6/ TLAČENKA SVĚTLÁ LIBOVÁ** – Josef Morávek – Řeznictví a uzenářství, **7/ SLANINOVÁ MARMELÁDA** – Lukáš Kvapil, Uzenářství Oldřiš, **8/ UZENÝ ROLOVANÝ BOK** – Řeznictví Sloupnice, s.r.o., **9/ SELSKÁ PAŠTIKA S BRUSINKAMI** – Zemědělské družstvo Rosice u Chrásti

10/ ČERSTVÝ BIO KOZÍ SÝR OCHUCENÝ – KOPR – Ing. Jitka Píchová, **11/ SÝR NA GRIL** – Diana Houdová, Farma Apolenka, **12/ PERNŠTÝNSKÝ BOCHNÍK S PÍSKAVICÍ** – Petr Souček, Minimlékárna Juliana, **13/ SUŠENÝ SÝR NIVA NATURA** – Creative Sense, s.r.o., **14/ SELSKÝ PAŘENÝ SÝR – ČESNEKOVÝ PEPŘ** – Střední škola zemědělská a veterinární Lanškroun

15

16

17

18

19

20

21

22

15/ KEFÍROVÁ ZMRZLINA APOLENKA – Diana Houdová, Farma Apolenka, **16/ FIT MALINOVÁ ZMRZLINA S BAZALKOU BEZ PŘÍD. CUKRU** – Josef Branda – Zmrzlina U Pepeho, **17/ JSEM PECKA – SIRUP HRUŠKA** – Jsem Pecka, **18/ DEZERTNÍ MEDOVINA ŽELEZNOHORSKÁ HOŘKÁ** – TRIKAM Nasavrky, s.r.o., **19/ OŘECHOVKA – OŘECHOVÝ LIKÉR** – FONTICULUS, spol. s r.o., **20/ STB – STARÝ TVRDÝ BOCHNÍK** – Veselka Litomyšl s.r.o., **21/ RYCHTÁŘ RATAJ** – Pivovar Rychtář, a.s., **22/ VERONIKA 10% BLOND ALE** – Armat, spol. s r.o.

MLS Pardubického kraje 2021

15. ročník soutěže o nejlepší potravinu Pardubického kraje

Letošní „půlkulatý“ ročník soutěže MLS Pardubického kraje se uskutečnil 25. srpna v areálu Střední školy zemědělské a Vyšší odborné školy v Chrudimi. **Do soutěže se přihlásilo 30 výrobců s 98 výrobky**, které byly rozděleny do čtyř kategorií. Nejobsáhlejší byla letos kategorie Výrobky z medu a ostatní, která byla rozdělena do tří skupin – zmrzliny, alkoholické nápoje a ostatní.

Odborná porota složená ze zástupců Pardubického kraje, Ministerstva zemědělství, Státní veterinární správy, Státní zemědělské a potravinářské inspekce, Školní jídelny Hlinsko a Střední průmyslové školy potravinářství a služeb v Pardubicích ocenila z téměř stovky výrobků **22 těch nejlepších**. V každé kategorii, případně skupině pak vybrala absolutního vítěze.

Ocenění MLS Pardubického kraje si výrobci převzali 26. září v rámci Krajských dožíněk v Pardubicích, kde proběhla i spotřebitelská soutěž. Návštěvníci si tak v každé kategorii mohli zvolit svůj vlastní „MLS“.

Kategorie Mlýnské, pekárenské a cukrářské výrobky byla zastoupena 12 výrobky. Ocenění získaly 3 z nich. Těmi jsou Slunečnicový chléb ze Zemědělského družstva Rosice u Chrastí, 100 % žitný chléb od Medovinka s.r.o. a **Hamburgerová houska** od pana Simona z Restaurace u Štiky v Moravské Třebové, kterou porota zvolila jako **ABSOLUTNÍHO VÍTĚZE v kategorii**.

Vítězná Hamburgerová houska chutnala také návštěvníkům dožíněk, kteří jí ve spotřebitelské soutěži dali nejvíce hlasů.

Druhá nejobsáhlejší byla kategorie Maso a masné výrobky. Ocenění z 26 výrobků získalo 6 – Selská paštika s brusinkami ze ZD Rosice u Chrastí, Uzený rolovaný bok z Řeznictví Sloupnice s.r.o., Slaninová marmeláda od Lukáše Kvapila a Tlačenka světlá – libová z Řeznictví Josef Morávek. Dvě ocenění putovala do Řeznictví a Uzenářství Oldřich Čejka, a to za Kminovou podkovu a **Loveckou klobásu, která získala titul ABSOLUTNÍ VÍTĚZ**.

V této kategorii byl ve spotřebitelské soutěži výsledek nejtěsnější a **spotřebitelé nakonec zvolili vítězným výrobkem Uzený rolovaný bok z Řeznictví Sloupnice s.r.o.**

V kategorii Mléko a mléčné výrobky porota hodnotila 19 výrobků. Ocenila jich celkem 5 – Sušený sýr Niva Natura od Creative Sense s.r.o., Pernštýnský bochník s pískavicí od Petra Součka z Minimlékárny Juliana, Sýr na gril od Diany Houdové z Farmy Apolenka, Čerstvý bio kozi sýr s příchutí - kopr od Jitky Píchové a **ABSOLUTNÍM VÍTĚZEM se stal Selský pařený sýr – česnekový pepř ze Střední školy zemědělské a veterinární v Lanškrouně**, kde s výrobou mléčných výrobků pomáhají studenti.

Zde se preference odborné poroty a spotřebitelů lišily. **Návštěvníci dali nejvíce hlasů paní Ivetě Kopajové z Kozí farmy Prosetín, která do soutěže přihlásila Kozí Nivu.**

Nejobsáhlejší kategorie Výrobky z medu a ostatní, byla rozdělena do 3 skupin.

Ve skupině alkoholické nápoje získali ocenění FONTICULUS spol. s r.o. s Ořechovkou – ořechový likér, ARMAT s.r.o. a jejich pivo Veronika 10 % Blond Ale, Pivovar Rychtář s pivem Rychtář Rataj, VESELKA Litomyšl s pivem STB – Starý tvrdý bochník a TRIKAM Nasavrky, s.r.o. s dezertní medovinou Železnohorskou hořkou.

Mezi zmrzlínami získala ocenění Kefírová zmrzlina Apolenka od Diany Houdové z Farmy Apolenka a Fit malinová zmrzlina s bazalkou bez přidaného cukru od Josefa Brandy.

Ve skupině ostatních výrobků získal ocenění JSEM PECKA Sirup hruška, vyrobený z ovoce lisovaného za studena.

V kategorii Výrobky z medu a ostatní tak vzešly z jednotlivých skupin celkem tři výrobky oceněné titulem **ABSOLUTNÍ VÍTĚZ**. Jsou jimi Kefírová zmrzlina Apolenka, JSEM PECKA Sirup hruška a **Ořechovka od firmy FONTICULUS spol. s r.o., kterou svými hlasy ocenili i návštěvníci Krajských dožíněk v Pardubicích ve spotřebitelské soutěži.**

Titul Objev roku udělovaný radním Pardubického kraje pro venkov, zemědělství a životní prostředí, panem Miroslavem Krčilem, získalo **7 nově přihlášených výrobců**. Jsou jimi Štika Moravská Třebová s.r.o., Lukáš Kvapil – Uzenářství Oldřich, Creative Sense s.r.o. vyrábějící sušený sýr Niva a sušené maso, Zdeněk Pavlis s nanuky a točenou zmrzlinou z Kunetic, Martina Doskočilová – která vyrábí zeleninové bujóny bez chemie, TRIKAM Nasavrky s.r.o. vyrábějící medovinu a Fonticulus spol. s r.o. s destiláty z ovocného lihovaru Sudlička v Hrobicích u Pardubic.

Tímto děkujeme všem výrobcům, kteří se letos do soutěže MLS Pardubického kraje přihlásili a velmi si ceníme toho, že se v našem kraji vyrábí tolik kvalitních a chutných výrobků.

Pro výrobce jsme vytiskli samolepky „oceněný výrobek MLS Pardubického kraje“. Ti mohou touto známku označovat všechny oceněné výrobky z této soutěže, a Vy spotřebitelé, je tak snadno poznáte. Zakoupením lokálních výrobků podporujete naše české zemědělce a výrobce potravin, šetříte životní prostředí a dostáváte na Váš stůl kvalitní, bezpečné a čerstvé výrobky.

Již nyní se těšíme na ten příští – 16. ročník soutěže MLS Pardubického kraje. Aby Vám nic neuniklo, sledujte naše webové stránky www.mlspardubickehokraje.cz. Najdete nás také na naší Facebookové stránce Agrovenkov a na Instagramu mls_pardubickeho_kraje.

*MLSEJTE S NÁMI!
Agrovenkov o.p.s.*

MAS ORLICKO, z.s.

KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ

Finanční podpora zemědělství s MAS ORLICKO

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Rostlinná i živočišná výroba na území Orlickoústecka může být obohacena o více než 9 milionů korun. Tento finanční objem vymezila MAS ORLICKO, z.s. pro podporu místních zemědělců. Vyhlášení výzvy pro podání žádosti proběhne během února a předcházet jí budou lednové semináře pro žadatele, kde se účastníci dozvědí o podmínkách výzvy včetně hodnotících kritérií.

Samotná žádost bude podávána prostřednictvím Portálu farmáře a žádosti mohou být zaměřeny na investice do staveb, strojů nebo

technologií v zemědělské prvovýrobě. Minimální finanční výše projektů musí být 300 000 Kč, maximální výše finanční podpory bude 3 000 000 Kč. Výše dotace 50-70 %.

Více informací podá Ing. Alice Brožková, e-mail: brozkova@mas.orlicko.cz.

Všechny veřejně dostupné informace stejně jako přihlašovací odkazy na semináře budou k dispozici na webu MAS ORLICKO, z.s.: www.mas.orlicko.cz.

Již podpořené projekty najdete na webu: www.MASproORLICKO.cz.

Kateřina Pešková, MAS ORLICKO, z.s.

Projektový den na Středním odborném učilišti opravárenském v Králíkách

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Dne 15. 10. 2021 probíhal na Středním odborném učilišti opravárenském (SOUo) v Králíkách Projektový den pro žáky základních škol, který realizovala organizace MAS ORLICKO, z.s., Žamberk. Odborná manažerka MAS ORLICKO, z.s. oslovila základní školy z území SO ORP Žamberk a Králíky a nabídla jim možnost zúčastnit se této akce. Svůj zájem o Projektový den pro žáky základních škol projevil tyto školy: Základní škola Králíky, Základní speciální škola Králíky a Základní škola Klášterec nad Orlicí. Vybraní žáci z těchto škol pak navštívili Střední odborné učiliště opravárenské v Králíkách. Po přivítání a krátkém představení učiliště bylo více než 40 žáků ze základních škol seznámeno s programem Projektového dne – čekala je řada manuálních činností a nezapomenutelných zážitků.

Na jednotlivých pracovištích připravených v dílnách učiliště se žáků základních škol ujali nejen učitelé odborného výcviku, ale především učňové SOUo Králíky pocházející v nemalém počtu právě z těchto základních škol, které Projektový den na opravárenském učilišti v Králíkách navštívily. V průběhu dopoledne si tak žáci základních škol postupně na čtyřech pracovištích vyzkoušeli alespoň některé z velice zajímavých činností spojených se široce zaměřeným oborem „Oprava zemědělských strojů“. V zámečnické dílně to bylo například ruční vystříhávání z plechu, vyřezávání pomocí

raznic, vrtání otvorů na stolní vrtačce, výroba hlavolamu a další. Ve strojní dílně pak sledovali, jak se tvoří na soustruhu díky šikovným rukám učňů opravárenského učiliště šroub a po překonání počátečního ostychu se do obsluhy stroje dokonce sami zapojili. Na dalším pracovišti se žáci dostali k výměně pláště na disku kola, vyvážení a montáži kola na vozidlo, přičemž došlo i na soutěž v této disciplíně. V učebně autoškoly se na chvíli žáci stali součástí procesu výcviku v řízení motorových vozidel a na automobilním trenažéru mohli zažít pocity řidiče osobního automobilu v simulovaném silničním provozu. Při sledování celého dne nebylo možné přehlédnout, že tyto a mnohé další aktivity žáky ze základních škol opravdu baví a doslova je vtahují do děje.

Projektový den byl zakončen zaslouženým obědem v jídelně učiliště, kde mohli hosté ocenit gastronomické umění tamních kuchařek. Veselé tváře návštěvníků prozrazovaly, že si z celé akce odnášejí dosud nepoznané zážitky, což se také odrazilo na výsledku rychlé ankety, ve které se zvedla řada rukou hlásících se k zájmu stát se v budoucnu studentem opravárenského učiliště.

Opět se potvrdilo, že podobné akce velice efektivně pomáhají vyvolávat zájem o řemeslné obory mezi žáky základních škol, což je dobrá zpráva nejenom pro odborné školy, ale především pro zaměstnavatele. Velký dík patří Střednímu odbornému učilišti opravárenskému v Králíkách a všem, kteří se podíleli na přípravě a zdárném průběhu Projektového dne.

V rámci projektu MAP II jsou realizovány i další aktivity na podporu zájmu o zemědělské obory – zájmový volnočasový kroužek „Agroenvironmentální výchova“, velké množství exkurzí do regionálních zemědělských provozů a farem (např. exkurze do koňské stáje Čertova Skalka v Klášterci nad Orlicí, do mléčné farmy Živa a.s. v Českých Petrovích, do mlékárny v Chocni, do Bramborárny v Klášterci nad Orlicí, do Odechovny mladých dojníc ve Zbudově, nebo exkurze do Venclova zahradnictví Letohrad), a v neposlední řadě právě Projektové dny na středních školách spojené s prezentací vyučovaných oborů a prezentací zaměstnavatelů.

Všechny informace, fotky i plánované akce můžete sledovat na našem webu: <https://www.maporlicko.cz/> a facebooku: <https://www.facebook.com/MAP.Orlicko/>.

Nositel projektu je MAS ORLICKO, z.s. Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Mgr. Věra Stožická (MAS ORLICKO, z.s.),
Ing. Karel Málek (SOUo Králíky)

MAS ORLICKO, z.s. a peníze pro spolky

Na spolky (a nejen na ně) z území Orlickoústecka čeká od jara 2022 finanční podpora více než 9 milionů korun. Tento finanční objem znamená pro spolkovou a kulturní činnost mimořádnou příležitost, jak získat finanční prostředky na své projekty. Samotné podávání žádosti o dotaci

bude vyhlášeno během února a žádosti budou konzultovány se žadateli přímo v Žamberku na MAS ORLICKO, z.s., samotné podání proběhne přes Portál farmáře. Do podání žádosti mají spolky čas zvládnout kroky k úspěšnému podání žádosti.

Rozhovor s Ing. Václavem Kubínem, předsedou Rady MAS ORLICKO, z.s.:

Proč se MAS rozhodlo pro podporu spolků a dalších kulturních činností s tak velkým dispozičním rozpočtem?

Víme, že spolky a spolková a kulturní činnost jsou pro život v obci velmi důležité, k významnějším investičním prostředkům mají však složitější přístup. To potvrdilo i mapování potřeb v našem regionu a zaznívá to i z úst starostů a starostek v území MAS. Rozhodnutí

o podpoře spolků neproběhlo ze dne na den, ale intenzivně jsme o tomto diskutovali v rámci Rady MAS, kde jsou zastoupeni jak starostové, tak podnikatelé a zástupci spolků. Po zvážení možností, které nabízí dotační program PRV (Program rozvoje venkova) jsme se rozhodli, podpořit právě významně kulturní a spolkovou činnost. Věříme, že nabízená finanční podpora bude pro spolky motivační k překonání jistých administrativních překážek, a především podpoří mnoho potřebných aktivit.

Bude se podobná dotační podpora pro spolky opakovat v následujících letech?

V nejbližším horizontu vyhlášení další výzvy pro spolkovou činnost

nevidíme. Programy pro nové období se teprve formují a současně bude důležité i to, jak spolky dokáží právě tuto výzvu využít.

Proč budou spolky před podáním žádosti o dotaci povinně absolvovat konzultaci s manažery MAS?

Samotný proces podání žádosti není mimořádně náročný, nicméně žádost sama obsahuje pasáže, které bez předchozích zkušeností mohou být žadateli podceněny, což následně přináší mnoho vrásek při realizaci projektu. Naším cílem je pomoci tedy žadatelům nejen žádost podat, ale podat ji tak, aby pro ně byl projekt hladce realizovatelný. Také se držíme zásady, že nejprve je potřeba si odpovědět na otázky „Co potřebuji?“ a „Je pro mě dotace ta správná cesta?“ a až poté se pustit do samotné přípravy žádosti. A tím vším chceme žadatele provést.

Rozhovor s Ing. Alicí Brožkovou, projektovou manažerkou PRV:

Na co konkrétně mohou spolky, obce a další žadatelé získat dotaci?

Podpora bude zaměřena jak na možnost pořízení technologií a vybavení, tak na možnost podpořit rekonstrukce/rozšíření kulturní, spolkové činnosti a jejich zázemí včetně obecních knihoven. Dále bude možné podpořit mobilní stavby a zařízení (party stany, nůžkové stany, projekční technika, ozvučení pódia, ...).

Jakým způsobem by žadatelé měli tuto finanční příležitost uchopit a co přesně by měli udělat pro úspěšné podání žádosti a následné obdržení dotace?

V první fázi je potřeba si v rámci spolků rozdiskutovat, co je třeba pro svou činnost pořídit a jak to bude využito. Toto je důležité vědět již před první konzultací. Současně je potřeba si zjistit, kolik by plánované aktivity stály (minimální výše projektu je 200 000 Kč). Následně už je ten správný čas na konzultaci na MAS, kde s vámi

probereme, zda a za jakých podmínek je možné váš záměr podpořit. Na základě těchto informací se již každý spolek rozhodne, zda zahájí přípravu žádosti, či ne.

Jak MAS ORLICKO, z.s. pomůže jednotlivým spolkům v podání žádosti o dotaci?

Spolky, které se rozhodnou připravit žádost o podporu od nás následně obdrží bezplatnou konzultační podporu, žádost si však musí zpracovat samy vlastními silami. Alternativou může být spolupráce s odbornou firmou, nebo také s obcí, která může taktéž předložit žádost na podporu spolkové činnosti.

Existují nějaká kritéria, podle kterých se určí, která z žádostí uspěje?

Preferenční kritéria budou zveřejněna, jakmile je budeme mít schváleny Řídícím orgánem. V současné době zahajujeme jejich konzultaci. Co však mohu říct je, že pracovní skupina navrhovala preferenční kritéria velmi zodpovědně a byla velká snaha, aby žadatel, který s námi spolupracuje a zároveň bude konzultovat svůj projektový záměr před podáním žádosti o dotaci, byl úspěšný.

Jaké projekty spojené se spolkovou činností v minulosti MAS ORLICKO, z.s. podpořilo?

Poslední výzva na podporu spolkové a kulturní činnosti včetně knihoven byla vyhlášena v roce 2020. V této výzvě se podařilo podpořit například projekty na rekonstrukci spolkových chat, pořízení vybavení (pivní sety, stoly, židle, dataprojektory, ...), ale i rekonstrukce pódíí v kulturních sálech. Tanečním sborům byly pořízeny kroje a knihovnám vybavení (sedací vaky, nové regály na knihy, ...).

Semináře pro potenciální žadatele podpory spolkové činnosti proběhly v první polovině listopadu 2021. Individuální konzultace budou probíhat od poloviny listopadu 2021 do poloviny ledna 2022.

Více informací podá Ing. Alice Brožková, e-mail: brozkova@mas.orlicko.cz.

Všechny veřejně dostupné informace stejně jako přihlašovací odkazy na semináře a konzultace jsou k dispozici také na webu MAS ORLICKO, z.s.: www.mas.orlicko.cz.

Již podpořené projekty najdete na webu: www.MASproORLICKO.cz.

MAS ORLICKO, z.s.

MAS ORLICKO, z.s. je zapsaný spolek, jehož členskou základnu tvoří podnikatelé, neziskové organizace, starostové obcí a další instituce a seskupení působící v území MAS ORLICKO, z.s.

Cílem MAS ORLICKO, z.s. je společná diskuse o potřebách regionu a hledání dotačních zdrojů k jejich financování. Pomáháme jednotlivým organizacím v rámci území tyto zdroje získat a smysluplně čerpat.

MAS se každého občana v území dotýká více než si uvědomuje. Podporujeme např. školy v modernizaci a rekonstrukci učeben, sociální služby v pořízení aut pro terénní práci, místní výrobce v zajištění pojízdných prodejen. Podporujeme ale také rekonstrukce chodníků, zájmové kroužky pro děti, zemědělství a mnoho dalších činností napříč územím MAS ORLICKO, z.s.

Podpořený projekt ze Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Svitava z. s. pro období 2014-2020 (2023)

Název žadatele: **Jan Římal**

Název projektu: **Návěs na přepravu obilí**

Místo realizace: **Karle**

Pan Římal obhospodařuje 148,64 ha orné půdy. V rámci rostlinné výroby se zaměřuje na pěstování obilovin - převážně pšenice ozimé a ječmene jarního - a jetelotravních směsí. V rámci živočišné výroby je zaměřen na chov skotu bez tržní produkce mléka. Pan Římal řešil poslední dobou hlavně nedostatečné vybavení, kterým by zajistil dopravu obilí. Stroje, které v minulosti využíval byly zastaralé, poruchové a měly malou nosnost. Vzhledem k většímu rozsahu pěstování obilovin se rozhodl zapojit se do 4. výzvy MAS Svitava, přičemž předmětem projektu se stal návěs na přepravu obilí. Nový návěs již má dostatečnou nosnost k tomu, aby byla zajištěna efektivní práce. Vyšší kapacita návěsu umožnila převoz obilí za kratší dobu s menší spotřebou pohonných hmot. Celá činnost s převozem obilí se tak stala výrazně efektivnější.

Zapojením se, do 4. výzvy Místní akční skupiny Svitava z. s. z Programu rozvoje venkova zažádal o 60 % dotaci na projekt.

Celkové výdaje projektu:
Výdaje, ze kterých je stanovena dotace:
Dotace:

1 218 336 Kč
1 000 000 Kč
600 000 Kč

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Více informací na:
www.massvitava.cz
Fb: @massvitava

Včela a zemědělství

Dva pojmy, které jsou mezi sebou nerozlučně spojeny. Zemědělské plodiny poskytují včelám pastvu, včela zajistí jejich opylování a budoucí úrodu. V posledních letech to ovšem úplně tak nefunguje. Lány monokultury nezajistí včelám všechno, co potřebují a hlavně kdy to potřebují. Částečně může být vina i na straně včelařů, kteří se často do včelaření vrhají bez potřebných znalostí a základních dovedností. Kde je mohou získat? Tam, kde se včelařskému vzdělání věnují již více než 70 let, a to ve **Středním odborném učilišti včelařském – Včelařském vzdělávacím centru, o.p.s. v Nasavrkách**. A tam právě v září oslavili 70 let od založení školy s tímto unikátním zaměřením.

Od 29. 9. 1951 prošla škola řadou forem i názvů. Překonala i těžká období, kdy byl zájem o učební obory minimální a nedařilo se zabezpečit požadovaný počet žáků. **Dnes ale škola vyučuje učební obor Včelař a má naplněnou kapacitu, tj. cca 240 žáků (v dálkové formě) a patří v tomto oboru mezi špičku v celé Evropě.** To vše a ještě mnohem víc se dozvěděli pozvaní hosté, kteří se 23. 9. 2021 sešli v Nasavrcké škole.

Na vystoupení ředitele, p. Josefa Lojdy, který mimo historie představil školu dnes, jako fungující a neustále se rozvíjející vzdělávací instituci, navázali další, kteří ocenili rozvoj školy v posledních letech a její přínos pro české včelařství a tím i pro zemědělství a krajinu. Prohlédli si rekonstruované učebny a Výcvikovou budovu pro získávání včelích produktů, slavnostně otevřeli nový **Apidomek** a zasadili pamětní strom, kterým je jedlý kaštan, patřící společně se včelaři neodmyslitelně k Nasavrčkám.

V rámci oslav 70. výročí učiliště navštívil i ředitel Agrární komory Chrudim Ing. Václav Kroutil. „Do budoucna škole přeji, aby nemusela bojovat o žáky, ale naopak aby ji žáci aktivně vyhledávali. Učiliště je zcela unikátní a prošlo si zajímavým vývojem. Jsem moc rád, že jsem se mohl oslavy osobně zúčastnit. Pan ředitel noblesním způsobem přiblížil historii školy od jejího vzniku až dodnes. Posledních dvacet let nebylo pro školu jednoduchých, ale situaci zvládla a dnes se může pyšnit krásným vybavením i prostředím,“ sdělil Václav Kroutil.

V dalších dnech školu navštívili bývalí zaměstnanci a absolventi, aby společně zavzpomínali na minulé roky a zároveň ocenili změny, kterými škola v posledních letech prošla.

A jaké vybavení mají žáci k dispozici? Kromě vybavených učeben pro teoretickou i odbornou výuku jsou zde dílny, laboratoř, 11 včelnic s 385 včelstvy, včelařské arboretum, výcviková budova

pro získávání včelích produktů, zejména tedy vosku a medu, ale i další provozy.

Studenti končí studium po třech letech závěrečnými zkouškami a získávají výuční list. Zájemci o studium se sem sjíždějí z celé republiky, stejně tak pestrý je i jejich věk. Průměrný věk činí 43 let, nejmladším je však okolo dvaceti a nejstarším i kolem sedmdesáti

let. Kromě tříletého studia učiliště nabízí i kurzy, semináře nebo přednášky, které jsou určeny laikům i pokročilým.

Včelařská škola není známá jen u nás, ale má své jméno i ve světě. Proto se oslav zúčastnili i včelaři ze Slovenska a Polska. Velkým překvapením byla i návštěva včelařů z Mariboru ve Slovinsku, kde jsou včely považovány za národní poklad. Den věnovaný dětem byl velmi úspěšný díky spolupráci svazů zahrádkářů, myslivců a rybářů a Zařízení služeb MZe.

Před včelařskou školou teď stojí velký úkol, nejenom dobré jméno udržet, ale pokračovat v nastoupené cestě, které znamená zajištění kvalitního vzdělávání pro širokou včelařskou i laickou veřejnost a naplnění hesla: „moderní a úspěšný včelař = vzdělaný včelař“. A vzdělání včelaři znamenají i možnosti úspěšné spolupráce se zemědělci, ovocnáři, krajináři atd. Jak se tento úkol v Nasavrkách daří plnit se mohou zájemci přijít podívat.

Rozhovor s ředitelem Střední školy zemědělské a veterinární Lanškroun Davidem Hruškou

Jaký evidujete tento rok zájem o školu?

Zájem o studium na naší škole byl, v tomto roce, opět větší než v roce předcházejícím. Přijímacím řízením prošlo bezmála 200 žáků a v novém školním roce začalo naši školu navštěvovat 99 žáků třech tříd prvního ročníku. Velice nás potěšil vzrůstající zájem o obor Agropodnikání a stabilní zájem o Veterinářství. Snažíme se naši školu neustále rozvíjet, modernizovat zázemí pro výuku, jak všeobecně vzdělávacích, tak odborných předmětů, inovovat výuku a reagovat na modernizace a technologický pokrok námi vyučovaných oborů.

Spolupracujete s nějakými zemědělskými podniky? S jakými? Chodí tam žáci ještě během školy na praxi?

Bez spolupráce s našimi sociálními partnery už si nedokážeme fungování, hlavně praktického vyučování, představit. Nejuzší spolupráci máme se zemědělskými podniky v blízkém okolí, mezi nejvýznamnější patří ZOD Žichlínek, ZD Sloupnice, Klas Nekoř, AGRONEA Polička, Podorlicko a.s. Mistrovice, dále spolupracujeme s oprávněnými organizacemi jako je CHD Impuls, Zooservis, CRV a dalšími, veterinárními lékaři, klinikami, zvěřecím útlukem, záchranou stanicí pro hendikepovaná zvířata atp. S těmito organizacemi spolupracujeme jak na úrovni vysílání žáků na individuální praxe (minimálně 5 dnů) v průběhu školního roku, tak realizaci praxí blokových a prázdninových. Po dokončení studia naši školy se někteří naši absolventi stávají jejich zaměstnanci či spolupracovníky.

Na co se žáci ve škole mohou těšit? Co je na škole čeká (vybavení, zázemí apod.)?

Tak jak jsem uvedl výše, snažíme se školu neustále modernizovat. V areálu školního statku máme zrekonstruovanou školní stáj pro skot (140 kusů prakticky všech kategorií a plemen skotu, dojírnu, technologii pro chov masného skotu, telat, odchov jalovic). Denní produkce mléka je kolem 1200 kg od 40 kusů dojnic, část mléka si sami zpracováváme ve školní mlékárně a tyto výrobky pak mohou žáci konzumovat ve školní jídelně, či jako svačiny přímo ve škole.

Produkujeme a vyzráváme si i vlastní hovězí maso, které opět slouží jako surovina pro výrobu jídel ve školní jídelně. Součástí školního statku je také zázemí pro jezdecký sport, v loňském školním roce jsme díky projektu MAS Lanškrounska a Pardubickému kraji postavili novou stáj pro koně a v letošním roce realizujeme stavbu nové venkovní jízdrny. Díky Pardubickému kraji a projektům ROP, OPVK, IROP, OPŽP máme vybudované odborné učebny pěstování rostlin, minimlékárnu, pitevnu, veterinární ordinaci a učebnu jazyků, chemie a biologie. Na škole žáci studují všeobecně vzdělávací a odborné předměty, na které navazují praxe a mají možnost si znalosti upevnit a získat tak i praktické dovednosti přímo ve škole a na školním hospodářství. Nedílnou nabídkou dalšího školního vzdělávání je i tzv. zájmová činnost, kterou mohou žáci navštěvovat po vyučování a věnovat se tak například sportovním aktivitám (kroužek běhání, horolezectví, lukostřelby, plavání), jezdeckému sportu, chovatelství, králičímu hopu, mechanizaci a jiným činnostem pod vedením zaměstnanců školy. Zajímavou příležitostí je i možnost, již od prvního ročníku, tzv. „adoptovat“ čerstvě narozené mládě, vyrůstat s ním po dobu studia, starat se o něj nad rámec standardní péče a připravit si ho tak například na Národní výstavu hospodářských zvířat a završit tak tuto aktivitu na největší chovatelské akci v ČR.

Proč byste zájemcům doporučil ke studiu zemědělské a veterinární obory?

Z mého pohledu je péče o zvířata a jejich spokojenost jedna z nejzáslužnějších a nejvíce naplňujících činností člověka vůbec. V těchto oborech je ještě stále největší propojení s krajinou, její ochranou a tvorbou, přímý vztah s ekologií a péčí o Zemi, udržitelným vývojem lidstva. Absolvent těchto oborů by měl být odborníkem v této oblasti, znát souvislosti, rozhodovat se tak, aby dokázal skloubit požadavky na welfare zvířat, prevenci zdraví a případné léčby, produkci a kvality potravin, jak rostlinného, tak živočišného původu, ochrany a péče o krajinu a její udržitelný rozvoj. Zároveň má při studiu možnost být v přímém kontaktu se zvířaty a přírodou.

Máte nějakou zpětnou vazbu, že absolventi po maturitě skutečně nastoupí do zaměstnání, na které se ve škole připravovali?

Ano, takovou zpětnou vazbu máme a je patrná i z toho, co jsem uvedl výše. Naši absolventi se stávají zaměstnanci našich sociálních partnerů, jsou jejich spolupracovníky, soukromě hospodaří, stávají se chovateli a veterinárními lékaři a v neposlední řadě se také do naší školy vrací a zastávají role našich kolegů, pedagogických pracovníků školy.

TECHNOhrátky pomáhají školákům také letos objevovat krásu i náročnost zemědělských oborů

Projekt TECHNOhrátky, jehož iniciátorem je Pardubický kraj, už devátým rokem motivuje žáky vyšších ročníků základních škol k volbě studia technických a odborných profesí. Dosud se do něj zapojilo už čtrnáct tisíc zájemců ze 119 škol z celého regionu. Ti se aktivní, zábavnou a soutěžní formou seznámili se 67 nejrůznějšími obory z oblasti strojírenství, stavebnictví, elektrotechniky, gastronomie, služeb, ale také zemědělství, zahradnictví a potravinářství. V letošním seriálu patnácti „technohrátkových“ akcí se jich do počátku listopadu uskutečnilo zatím pět ve středních odborných školách vyučujících právě zemědělské obory – v Králíkách, Chrudimi, Chroustovicích, Chvaleticích a Vysokém Mýtě. Do konce roku ještě přibyla zastávka v pardubické Potravině.

Jedním z významných partnerů projektu je také Agrovenkov, o.p.s. Poskytuje žákům a studentům ceny do dlouhodobých soutěží, prezentuje projekt ve svém zpravodaji a v zastoupení ředitelky Petry Vaňousové se účastní všech akcí v zemědělských školách.

A jak letos probíhaly jednotlivé „zemědělské“ zastávky?

KRÁLÍKY: AKCE I S POLSKÝM OBSAZENÍM

„Kluci ze Štítů, nestyďte se a pojd'te si vyzkoušet virtuální svařování na trenážeru. Takovou příležitost už třeba mít dlouho nebudete. No, je to trochu ostuda, že vás musí nakonec zastoupit holka!“

Ačkoliv je profese opravář zemědělských strojů často považována za ryze „chlapské řemeslo“, na Středním odborném učilišti opravárenském Králíky se mu věnují i dívky. Přesvědčili se o tom ostatně 22. září také účastníci TECHNOhrátek, kteří se zde detailně sezná-

movali právě s nejuniverzálnějším ze všech oborů. V průběhu akce ocenili organizátoři i hosté projektu jubilejního, 13 000. účastníka TECHNOhrátek, jímž se stal Filip Novotný ze ZŠ a MŠ Tatenice.

„Mimochodem, když jsme u těch děvčat, tak už dávno není výjimkou, že se k nám hlásí. Navíc obor úspěšně zvládnou včetně zisku řidičských oprávnění na traktor a nákladní automobil nebo svářeč-

ských průkazů. Mnohé bývají šikovnější a pečlivější než chlapci,“ potvrdila Petra Doubravová, ředitelka SOUo Králíky.

Do areálu opravárenského učiliště přivezly čtyři autobusy 120 žáků převážně devátých tříd z osmi základních škol. Byli mezi nimi školáci i ze sousedního Olomouckého kraje a také třiatvaacet z polského města Domaszów. Ti měli po celou dobu k dispozici tlumočnicku, kterou byla učitelka SOUo Králíky. „V Králíkách jsme se zúčastnili už třetích TECHNOhrátek a pokaždé se nám zde líbilo. Učiliště aktuálně navštěvuje pět našich žáků a šestý je už dokonce jeho absolventem. I tentokrát už nejméně dva další chlapci projeví zájem do Králík příští rok nastoupit,“ uvedla učitelka Violetta Skotnicka.

Ačkoliv počasí tentokrát nepřálo, bylo pošmourné a oblast pod Králickým Sněžníkem navíc celé dopoledne skrápěl hustý déšť, program TECHNOhrátek to nijak nenarušilo. Šest pracovišť bylo ukrytých v prostorných dílnách – autodiagnostika, autoškola, kovárna, obrobna, zámečna a svařovna. Sedmé, a jediné venkovní, pracoviště integrovaného záchranného systému se před vodou skrylo v garážích. Atraktivní byla návštěva kovárny, před níž byly vystavené vybrané práce králických žáků – železné sáně, krbové nářadí nebo ocelové růže. Také sem mířily kroky účastníků TECHNOhrátek, jejichž úkolem bylo vykovat hrot.

Závěrečnou tečku poté obstaral tradiční králický piknik. Každý účastník TECHNOhrátek dostal opečenou klobásu, nápoj a porci zmrzliny.

CHRUDIM: REKORDNÍ NÁRŮST STUDENTŮ

Víte, která kráva nadojí nejvíc mléka? – „No přece Milka!“ – Milka je dobrá, ale tahle je strakatá. – „Tak to bude stracciatella!“ – Kluci z Pardubic, jste vtipní, ale pamatujte si, že rekordmankou je ta holštýnská...“ -

TECHNOhrátky, které se konaly 29. září ve Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole Chrudim, se nesly ve znamení dobré

nálady, pohody a zábavy, a tak si „devátáci“ ze ZŠ Prodloužená z Pardubic-Polabin mohli dovolit i úsměvné odpovědi na dotazy učitele odborného výcviku. Znovu po třech letech zde 120 žáků z devíti základních škol poznávalo základy zemědělských oborů.

„Lékaře potřebujete třeba jedenkrát za rok, právníka jedenkrát za život, ale jíst musíte alespoň třikrát denně. Pokud si vyberete některý ze zemědělských oborů, bude to pro vás znamenat jistotu do budoucna,“ uvedl při slavnostním zahájení **Miroslav Krčil**, radní Pardubického kraje pro venkov, životní prostředí a zemědělství.

Účastníci **TECHNOhrátek** poznávali na šesti pracovištích obory, které chrudimská zemědělská škola nabízí – **učební zemědělec-farmář i dva maturitní: agropodnikání a ekologie a životní prostředí se zaměřením vodohospodář.** A zdá se, že v poslední době zemědělské profese táhnou, protože v porovnání s uplynulým rokem přibýlo ve škole o sto žáků víc. **V celém Pardubickém kraji ji to v „přirůstcích“ řadí na druhé místo.** Například obor vodohospodář se vyučuje teprve od loňska a v tomto roce si ho vybralo osmnáct studentů.

„Velkým zážitkem pro většinu dětí však byla návštěva statku ve Vestci. Na pastvině si mohli prohlédnout lamy Františka, Sněhurku a Snížka, koně, kozy nebo ovce. Všem se dostalo varování lamy nehladit, protože jinak plivou. Mezi úkoly ve Vestci patřilo poznávání drůbeže či různých spojovacích materiálů, stejně jako náročný slalom s kolečkem naloženým dvěma pytlí sena. Nejvíce veselí však tradičně přineslo dojení na maketě krávy. To však i největší třídní suveréni záhy zjistili, že tato aktivita není zdaleka tak snadná, jak se jim na první pohled zdálo. A při představě, že u nejlepších dojníc by museli vydojit třeba pětaticet až čtyřicet litrů mléka, nakonec obdivně zahučeli: „Hustý!“,“ popsal atmosféru **Vladimír Zemánek**, manažer projektu **TECHNOhrátky**.

CHROUSTOVICE: PEKELNÉ TEMPO NA ZÁMKU

„Netrapte se teorií, staňte se odborníky!“ Lákavý slogan hned po příjezdu autobusů zaujal všech 109 žáků základních škol, kteří dorazili 13. října na **TECHNOhrátky do Odborného učiliště Chroustovice.**

A že nezůstalo pouze u proklamací, potvrdil nabitý program, v jehož průběhu se účastníci seznámili alespoň částečně se všemi sedmnácti obory, které učiliště vyučuje, včetně zemědělských a zahradnických.

TECHNOhrátky provedly aktéry krásným prostředím chroustovického zámku, přilehlými zahradami, pozemky, skleníky a dílnami odborného výcviku. Investicemi ve výši padesáti milionů korun z Pardubického kraje zde v posledních letech vzniklo příjemné a moderní prostředí. Obory vzdělání jsou přitom určeny žákům všech typů základních škol včetně těch, kteří vycházejí ze sedmých nebo osmých tříd.

Žáci opět postupně navštěvovali šest stanovišť označených jako gastro, kovo, služby, truhláři, zahrada a zedníci. Na každém je však čekala minimálně čtyři další dílčí pracoviště, takže zvládnutí činností a plnění úkolů vyžadovalo maximální nasazení, pohotovost a šikovnost. **Někteří žáci však přišli do kontaktu s vrtačkou, svěrákem, soustruhem, šroubovákem, hoblíkem či dlátem poprvé v životě.** Přesto nerezignovali a snažili se nástroje ovládnout, ačkoliv byli vystaveni často úsměvným komentářům. **„Tempo na všech stanovištích bylo téměř pekelné, což však školáky očitě bavilo. U připravených aktivit se tak museli všichni vystřídat, nikdo nezůstával stranou. Navíc jednotlivé výpravy včetně doprovázejících učitelů si při bodovaných aktivitách hlasitě fandili jako při sportovních zápasech. Podobnou atmosféru jsme už na akci hodně dlouho nezažili,“** přiznala **Helena Bártlová**, manažerka projektu **TECHNOhrátky**.

CHVALETICE: DÍVKY PŘEDČILY CHLAPCE

Kovárna **Středního odborného učiliště zemědělského Chvaletice** nabízela 26. října fascinující pohled. Ve dvou výhních hučely naplno žlutočervené plameny a za teploty tisíc stupňů Celsia během okamžiku dokázaly roztavit kov do ruda. Na kovadlinách opodál už bušili školáci velkými kladivy do poddajného železa, aby vytvořili čtyřhran jako základ budoucího hřebíku. **„Paráda! Výprava z Rosic byla moc šikovná a dostane nejvyšší známku desítku. No, také ostatní žáci se snažili, ale často se spíše zapojovaly dívky, za-**

tímco kluci stáli opodál a koukali,“ zhodnotil nasazení účastníků osmých letošních TECHNOhrátek při této činnosti dohlížející mistr odborného výcviku.

Stovka žáků osmých a devátých tříd ze sedmi základních škol se s chutí pustila do poznávání vyučovaných oborů – učebního opravář zemědělských strojů a maturitního mechanizace a služby. SOU zemědělské Chvaletice láká nejen žáky z Pardubicka a Chrudimska, ale i z okolních spádových oblastí Středočeského kraje. Právě odtud sem zaměřily dvě školy ze Žehušic a Žiželice nad Cidlinou.

Názvy šesti pracovišť odrážely náplň jednotlivých profesí – **stanoviště kovář, klempíř a zámečnická reprezentovala kovoobory, pracovník pneuservisu, automechanik a řidič zase automobilní zaměření.**

„Kovárna byla opět velice atraktivní, ale kreativní roli tentokrát převzaly klempírna a zámečnická dílna. V té první všichni žáci stříhali nůžkami z plechu kolečko. Po této rozcvičce dostali už připraveného plechového motýla, do jehož křídel udělali děrovačkou čtyři otvory. Poté, co se motýl pomocí bodového svázení spojil s kovovým držadlem, museli ještě konečnou podobu dekorace vypilovat a zabrousit. Každý účastník si tak s sebou domů odvezl vlastnoručně vyrobený suvenýr a na závěr TECHNOhrátek se při odchodu do autobusů vznesl nad učilištěm symbolický stohlavý roj motýlů,“ popsal zajímavou a nápaditou aktivitu **Vladimír Zemánek**, manažer projektu TECHNOhrátek.

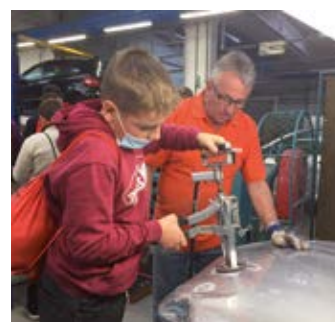
Na učilišti se vyučují vesměs 'chlapecké' obory, ale už si k nim v poslední době nacházejí cestu i dívky. V současné době studuje

ve Chvaleticích sice pouze jedna, ale těchto TECHNOhrátek se zúčastnila velice šikovná děvčata z Rosic, Rybitví nebo Heřmanova Městce a práce na jednotlivých stanovištích jim šla od ruky. **Ostatně také výpravu ZŠ a MŠ Rosice, která suverénně zvítězila v soutěži manuálních aktivit, tvořilo dvanáct dívek a jen čtyři kluci. Na všech stanovištích přitom získala nejvyšší bodové hodnocení – desítku!**

Chvaletičtí mistři a žáci nabídli aktérům TECHNOhrátek možnost svěřt se na dopravním hřišti zbrusu novým traktorem značky Steyr. Zájem byl značný – a dokonce se do něj poprvé v životě posadila i ředitelka učiliště Naděžda Kovárová. Nečekanou a zdatnou řidičkou se ukázala být i ředitelka společnosti Agrovenkov Petra Vaňousová, která tento kolos zvládla řídit zcela sama a bez problémů s ním obkroužila celý okruh.

VYSOKÉ MÝTO: AKTIVITY ZVEDLY ZÁJEM

Řekne-li se Vysoké Mýto, jako ozvěna vzápětí zazní Karosa či Iveco. Slavná autobusová a automobilní tradice byla také cítit takřka na každém kroku, který aktéři devátých letošních TECHNOhrátek udělali 2. listopadu v areálu **Střední školy technické Vysoké Mýto**. Měli tam hodně napilno, neboť v průběhu akce symbolicky ochutnali všech deset oborů, které tato střední škola vyučuje a jejichž zaměření je právě automobilní a strojírenské – včetně oboru opravář zemědělských strojů.

Na 115 účastníků TECHNOhrátek z osmi základních škol čekaly na šesti stanovištích zajímavé aktivity, které jim přiblížily záklusí jednotlivých oborů. Velkou výhodou bylo, že se všechny odehrávaly pod střechou prostorné dílenské haly, takže časové prodlevy žáků při přesunech byly minimální.

„Například u karosářů si děti vyzkoušeli ohýbání plechu, v automechanické dílně měnily kola u osobního vozu na čas a v lakýrnické dílně si nastříkaly šablony. V zámečnické dílně na ně zase čekala zdánlivě jednoduchá činnost, která však ve skutečnosti dala všem pořádně zabrat – žáci museli vytvořit zkratku školy pomocí různorodého šroubového spojení,“ popsala část aktivit **Helena Bártlová**, manažerka projektu TECHNOhrátek.

Když se v úvodu na slavnostním zahájení organizátoři projektu ptali školáků, kdo z nich už případně přemýšlí o tom, že by si do Technické školy ve Vysokém Mýtě podal přihlášku ke studiu, zvedlo se deset–dvanáct rukou. **Po skončení TECHNOhrátek se hlasování zopakovalo a počet zájemců se rázem zvedl téměř trojnásobně – a velký zájem byl právě o obor opravář zemědělských strojů.**

Co se urodilo v ZD Sloupnice a Řeznictví Sloupnice?

Přes nižší úrodu obilí se letos na podzim nečekaně urodilo na poli úplně jiném.

Podzimní sklizeň zahájil úspěch v soutěži **MLS Pardubického kraje**. Získali jsme ocenění za Uzený rolovaný bok. Tento výrobek zvítězil celkově i v letošní spotřebitelské soutěži. Vyhodnocení soutěže a převzetí cen proběhlo na Krajských dožínkách v Pardubicích. Stejně jako loni jsme byli partnerem Guláš Festivalu v Přívratu, který i přes ne příliš vlnivé počasí navštívilo 1 200 fanoušků gulášů všech chutí i vůní. Do třetice jsme získali cenu hejtmána Pardubického kraje za Klobásu s konopím na gril v soutěži Regionální potravina Pardubického kraje.

Říjen jsme zahájili ve znamení **Dne otevřených dveří**, který pořádá náš podnik ve dnech 1. a 2. října, u příležitosti oficiálního otevření mléčné farmy v Dolní Sloupnici. V pátek 1. října dopoledne byl program věnován exkurzím dětí ze základních škol. Připravenými autobusy jsme žáky a žáčky převezli mezi našimi středisky, kde se dětem pilně věnovali naši průvodci a na středisku mechanizace navíc i pracovníci Zemědělského svazu ČR s velmi zdařilým projektem „Zemědělství žije!“. Všichni obdrželi v průběhu exkurzí i malou svačinku. Od 13. hodiny odpolední proběhlo ve sloupnické sokolovně v pořadí již 11. setkání přátel a partnerů našeho podniku. Po přesunu na novou farmu byl kompletně rekonstruovaný provoz oficiálně, slavnostním přestřižením pásky, předán našim zootechnikům. V sobotu 2. října jsme otevřeli návštěvníkům provoz živočišné výroby v Dolní Sloupnici, Němčicích a Řetové a provoz střediska mechanizace. Míra zájmu veřejnosti nás opravdu velice potěšila a celková návštěvnost se přiblížila k 1 400 návštěvníkům.

Další radost přineslo převzetí ocenění v prestižní soutěži **Řeznicko-uzenářská prodejna roku 2021** dne 5. 10. 2021 na XI. tradiční konferenci MEATING 2021 v OREA Congress hotelu v Brně od

Českého svazu zpracovatelů masa. Celorepublikové ocenění obdržela naše prodejna ve Svitavách v kategorii Design Roku. Hodnocení přihlášených prodejen provedla ve dvou kolech hodnocení odborná porota společně s nezávislou poradenskou firmou.

O týden později 12. října 2021 jsme byli pozváni na vyhlášení soutěže Zemědělec roku do auly České zemědělské univerzity v Praze, kde jsme zvítězili a převzali ocenění

v kategorii **Společensky odpovědný zemědělec roku**. Podle vyhlášovatelů porota ocenila systematické, dlouhodobé a cílevědomé budování průlehu v krajině, které zadržují nebo zpomalují odtok vody. Je pravda, že za posledních sedm let jsme takových průlehu vybudovali pět a připravujeme další.

Současně s touto cenou jsme zvítězili i v prvním ročníku soutěže **Odpovědně ke krajině**, ve které porota složená ze zástupců ministerstva zemědělství, životního prostředí a výzkumných ústavů ocenila náš podnik za komplexní přístup k zemědělské výrobě a vztahu k okolí a krajině.

Vážíme si těchto ocenění, jsme rádi, že i nezávislé poroty ocenily náš přístup, kdy zisk není jediným naším cílem, ale záleží nám i na našem okolí a krajině.

Úterý 12. 10. 2021 se také do prodeje konečně dostaly nové mléčné produkty z naší minimlékárny. V rámci zkušebního provozu je naše výrobní kapacita postupně zvyšována, a tak prozatím naše A2 mléko, jogurty, kefiry a tvaroh najdete pouze v prodejnách našeho řeznictví. Víte však, co je to A2 mléko? A2 mléko je původní varianta mléka, kterou nalezneme u koz, ovcí i lidí. Před přibližně 10 tisíci lety také všechny krávy dávaly A2 mléko. Pak se ale u jedné populace krav v severní Evropě mléko přeměnilo na A1 a vlivem šlechtění se tento typ mléka velmi rozšířil. Dnes u moderních plemen skotu převažuje A1 mléko.

A2 mléko obsahuje pouze A2 beta-kasein, který je tráven odlišně a pomáhá tak předcházet zažívacím problémům. Díky tomu obliba A2 mléka ve světě stále roste.

Na naší mléčné farmě v Řetové máme díky pečlivému výběru býků certifikovanou skupinu krav pouze s A2 mlékem.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ukončení první fáze projektu 6/2018 – 8/2021

Zahájení projektu Aquares proběhlo ve dnech 7. a 8. června roku 2018 Kick – off meetingem všech partnerů konsorcia. Setkání se konalo ve španělské Murcii za organizace vedoucího partnera projektu Regional Government of Murcia, Ministry of Water, Agri-

culture, Livestock, Fisheries and Environment, General Directorate of Water. Program setkání spočíval v představení jednotlivých partnerů, seznámením se s aktivitami projektu a zapojením partnerů do daných aktivit. Byl stanoven work plan a jeho implementace dané období. Během první fáze projektu se tak jednotliví partneři soustředili především na práci se stakeholdery a komunikaci s místními autoritami v oblasti hospodaření s vodou prostřednictvím jejího opětovného využití. Dlouhodobým cílem projektu je těžit z příležitosti na trhu s vodou a zajistit ochranu vodních zdrojů.

Napříč konsorciem partnerů během tohoto období probíhala setkání, která umožnila výměnu zkušeností – study visits, site visits, workshopy a projektová setkání. V současné chvíli je k nalezení na stránkách projektu celkem 55 příkladů dobré praxe, kterou partneři sdílí mezi sebou, ale i s veřejností. Mezi výstupy projektu první fáze patří také Online Toolkit on the evaluation of Water reuse investments for regions promoting Water efficiency and 5 joint thematic studies and analyses reports on territorial needs and opportunities for Water reuse pathways. Hlavními výstupy projektu jsou pak akční plány partnerů, které jsou také k nalezení zde.

Spolupráce mezi partnery v první fázi projektu probíhala dle nastaveného harmonogramu a komunikaci a spolupráci se stakeholdery si řídil každý partner jednotlivě. Výraznější komplikací pro hladkou realizaci projektu představovala pandemická situace. Vzhledem k tomu, že nebylo možné cestovat do partnerských zemí, tak bylo nutné aktivity přesunout do online prostoru. Vzhledem k této situaci byla první fáze prodloužena o 3 měsíce – do konce srpna 2021.

Zahájení druhé fáze projektu 9/2021 – 5/2023

V současné chvíli, tedy na začátku druhé fáze projektu, budou zahájeny jednotlivé aktivity partnerů, které povedou k implementaci akčních plánů. Akční plán je dokumentem, který detailně reflektuje získané zkušenosti od ostatních partnerů projektu. Dokument tak specifikuje akce, které musí být realizovány, aby byl plán naplněn.

Akční plány a jejich implementace

Akční plány partnerů byly schváleny napříč konsorciem a reflektují potřeby jednotlivých regionů v oblasti využití šedé vody. Ve druhé fázi projektu se budou partneři soustředit primárně na realizaci aktivit, které jsou nutné k implementaci akčních plánů. Jedná se o ambiciózní plány, které pokrývají široké pole oblastí využití šedé vody. Napříč konsorciem partnerů se řeší témata jako: Guidelines for municipalities on sustainable and integrated stormwater management, integrate

international solutions of the AQUARES project into to the Policy instrument European Funds for Lodzkie, implementation of a Water reuse plant, school campaigns about the importance of Water sources protection, floodable parks in different municipalities of the region of Murcia, rainwater drainage improvement, promote efficiency in Water management through the implementation of Water reuse strategies in tourism facilities, support for municipalities and businesses to develop bluegreen infrastructure projects, etc. Všechny tyto akce budou vyžadovat nemalé finanční prostředky na jejich realizaci. Bude se jednat o částku vyšší než 39 mil.EUR.

Akční plán RRA PK

Obce a podnikatelé by měli mít pro svoji činnost vhodné prostředí, které jim umožňuje rozvinout jejich schopnost přispívat k ekonomickému růstu

a zachování a posilování sociální soudržnosti. Dále je důležité vnímat potřebu cirkulární ekonomiky v rámci činností těchto subjektů. Jedná se především o stakeholdery a partnery projektu, kteří se zajímají o téma znovupoužití odpadních vod a zadržování vody v krajině. Akční plán tak cílí na podporu oblastí environmentálních projektů a modrozelené infrastruktury a vzdělávání a osvěta.

V rámci první aktivity se RRA PK zaměří na podporu obcí a podnikatelů, kteří budou chtít realizovat projekty financované z Operačního programu životní prostředí, Programu rozvoje venkova a připravovaného operačního programu Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost. RRA PK bude obcím a podnikatelům maximálně nápomocno v získání finančních prostředků pro jejich projekty, plány a rozvoj. Vše se bude odvíjet od aktuálních možností, které dotační politika umožní. Bude se jednat o projekty, které budou podporovat smysl cirkulární ekonomiky, a především budou podporovat udržitelné hospodaření s vodou (dobudování čistíren odpadních vod, intenzifikace čistíren odpadních vod, dobudování a modernizace kanalizací, revitalizaci vodních zdrojů a toků apod.).

Druhou aktivitou bude v rámci této akce se RRA PK zaměřit na podporu vzdělávání a osvěty v oblasti environmentálních projektů s důrazem na projekty spojené s opětovným využitím vody a modrozelenou infrastrukturou. Bude se jednat o poskytování konzultací a přednášek v obcích v Pardubickém kraji, kde bude kladen důraz především na šíření osvěty v rámci efektivního a šetrného využívání přírodních zdrojů, nápravy negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí, zmírňování a přizpůsobení se dopadům změny klimatu a účinné prevence a principech cirkulární ekonomiky obecně.

Odkazy:

Pokud Vás projekt AQUARES zaujal nebo Vás zajímají plánované akce či téma recyklace a opětovné použití vody, sledujte nás prostřednictvím webových stránek Interreg Europe, Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje, či na sociálních sítích Facebook, Twitter či LinkedIn.

<https://www.interregueurope.eu/aquares/>

<https://www.facebook.com/projectAQUARES/>

<https://twitter.com/AquaresEurope>

<https://www.linkedin.com/in/projectaquares/>

Sociální aspekty zemědělství

Po tisíciletí pracovali v zemědělství lidé. A zvířata. Společně. Co naše paměť a záznamy sahají, od nejstarších dob, až do nedávné historie tomu tak bylo. Základem komunit, zejména venkovských, byly rodiny či rody, které pracovaly na své nebo pronajaté půdě, případně na půdě cizí. Postupně přibývaly nástroje, zařízení a stroje. Ubývala těžká lidská manuální práce, přestávala se používat zvířata jako dopravní prostředek nebo zdroj pracovní síly.

Lidé ale zůstávali. Včetně velkého podílu manuální práce. A patrně tomu tak bude i do budoucna. Má tedy zemědělství nějaký sociální rozměr? Zcela jistě ano, jako každá činnost, na které se podílejí lidé. Samozřejmě, dnes dokáže 100 ha obhospodářit jeden člověk s odpovídající technikou a nepotřebuje k tomu nikoho dalšího. To se ale týká pouze velkých lánů, polí a luk, nikoli specifických činností – sadovnictví, zelinářství, práce s hospodářskými zvířaty a péče o ně, zpracování produktů a jejich prodej přímo ze statku či farmy apod. U těchto i dalších činností budou lidé vždy potřeba. Velký podíl manuální práce je a bude stálou součástí zemědělských činností.

Zemědělství nese jakési sociální stigma. Práce v něm je často považována, zejména v dnešní době, za poněkud podřadnou, často špinavou, neatraktivní. Pracovat na statku, v zemědělském podniku, na farmě (jak se dnes rádo říká normálním statkům) znamená brodit se v hnoji a mít ruce plné mozolů. To, že to není tak úplně pravda, je obtížně vysvětlitelné.

Trendem posledních 20 let je vytváření nových podoborů či oblastí tam, kde bychom je nečekali. Mají svá specifika, jsou odlišné od oborů, ze kterých vzešly, či byly vytvořeny. Často je takový podobor či oblast činnosti opravdu specifická, jindy se, dle mého soudu, jedná spíše o vyzdvihnutí některého z aspektů daného oboru činnosti (například sociální podnikání), či jeho rozšíření nebo obohacení.

Jedním z takových podoborů je sociální zemědělství. Co to vlastně je? Dovolím si použít definici, která je uvedena na webových stránkách www.socialni-zemedelstvi.cz:

„Posláním sociálního zemědělství je nejen produkce a prodej zemědělských produktů, ale také: možnost nabízet nová pracovní místa na farmách, poskytovat sociální služby, vzdělávací aktivity a uskutečňovat rozmanité druhy terapií pro široké spektrum osob, především se zdravotním a sociálním znevýhodněním.“

A dále v brožurě Sociální zemědělství:

„Sociální zemědělství, ekvivalent anglických termínů Social Farming, Green Care Farming, Farming for Health, Social Agriculture, Farming Therapy, má mezi dalšími nástroji Green care výlučné postavení, protože v sobě může vzhledem ke své komplexitě zahrnovat terapeutické, rehabilitační, relaxační, preventivní, péčové, resocializační pracovní komponenty, na něž jsou jednotlivě zacílené ostatní činnosti Green care. Přesto není snadné nalézt ani v zahraničních zdrojích pro sociální zemědělství jednotnou definici, neexistuje právní vymezení ani žádný základní text, na který by bylo možné se

odkazovat a který by stanovoval, co do sociálního zemědělství náleží a co již ne. Na druhou stranu tato neohraničenost a neurčitost má své výhody, Sociální zemědělství protože ponechává široký prostor pro realizaci těchto aktivit a v tomto širokém smyslu bude koncept sociálního zemědělství představován. V Česku, jak již bylo řečeno, se ustálil termín „sociální zemědělství“ a v textu jej budeme striktně dodržovat. Tento termín běžně užívají hlavní aktéři v této oblasti a stal se plnohodnotným názvem pro zemědělské činnosti, které jsou zaměřeny nejen na podporu znevýhodněných osob ve smyslu jejich rehabilitace a terapie, vzdělávání a odborné přípravy či začlenění na trh práce, ale také podporuje různé služby spojené s venkovským a příměstským prostorem s cílem jeho rozvoje. Současně jej omezují a vymezují platné právní normy a další pravidla, která se běžně využívají při práci a dalších činnostech se sociálně a zdravotně znevýhodněnými osobami.“

(Sociální zemědělství – představení konceptu, dokument zpracovaný v rámci Pracovní komise sociálního zemědělství při Ministerstvu zemědělství, © Chovanec, Hudcová, Moudrý, 2015, socialni-zemedelstvi448528608.pdf).

Stejná brožura uvádí na str. 5, že: „Základním východiskem pro stanovení definice sociálního zemědělství může být jistým vodítkem definice navrhovaná Evropským hospodářským a sociálním výborem s následující úpravou:

Sociální zemědělství je definováno jako souhrn činností využívajících zemědělské zdroje, rostlinné i živočišné, za účelem tvorby adekvátního prostředí pro různě zdravotně nebo sociálně znevýhodněné osoby a širokou veřejnost s cílem poskytovat jim možnost pracovního uplatnění, napomáhat jejich integraci do společnosti nebo prostřednictvím vzdělávání a volnočasových aktivit přispívat k jejich vztahu k venkovu a přírodě. V tomto smyslu se jedná o to, aby byly v rámci zemědělského podniku nebo zemědělských činností vytvořeny podmínky, jež umožní zapojení osob se specifickými potřebami do běžných zemědělských činností s cílem zajistit jejich rozvoj a podporu a zlepšit jejich blahobyt.“

Zjednodušeně řečeno: „Sociální zemědělství propojuje zemědělský a sociální sektor. Představuje možnosti integrace zdravotně a sociálně znevýhodněných osob do společnosti prostřednictvím zaměstnávání, služeb rehabilitační a terapeutické péče (sociálních služeb), volnočasových a vzdělávacích aktivit v prostředí zemědělských farem a dalších organizací účelně působících při vytváření zdravých komunit ve venkovském prostředí. Koncept sociálního zemědělství rozvíjí a inovuje zemědělskou produkční oblast o její další složky a podporuje ostatní subjekty působící ve venkovských oblastech v diverzifikaci jejich činností.

Sociální zemědělství je v České republice realizováno již několik let na mnoha zemědělských farmách, často ve spolupráci s nevládními organizacemi, které také stojí v počátcích rozvoje tohoto konceptu v ČR. V současnosti koncept sociálního zemědělství dostává stále větší pozornost díky finančním i nefinančním podporám zemědělského sektoru i osvěty u veřejnosti, protože je tato praxe rozpoznána jako přínosná a s velkým potenciálem pro společnost i venkovský prostor. Na Ministerstvu zemědělství byla zřízena Pracovní komise sociálního zemědělství, která si klade za cíl této oblasti hledat podporu a usnadnění rozvoje.“ (Sociální zemědělství (Zemědělství, eAGRI)).

Kromě státních institucí, statků a nevládních organizací, se sociálnímu zemědělství koncepčně, metodicky a soustavně začíná věnovat velmi zajímavá iniciativa SoFarm. Podstatou a mottem této iniciativy je: „Projekt vyrostl z přesvědčení, že sociální farmy a lidé, kteří je vedou, si zaslouží pozornost a podporu. Vážíme si všech, co vytvářejí bezpečná útočiště, kde lidé s různými omezeními a potřebami mohou najít pracovní uplatnění. Díky nim se tyto lidé stávají naprosto přirozeně součástí komunity a mohou se tak rozvíjet a naplňovat svůj jedinečný potenciál. Naším cílem v České republice vybudovat síť sociálních farem, ve které jednotliví farmáři vzájemně sdílí informace, pomáhají si a tím maximalizují dopad své práce, jak v oblasti zaměstnávání klientů z cílových skupin, tak v oblasti produkce udržitelných a kvalitních potravin.“ (www.SoFarm.cz)

Neméně zajímavou a inspirující aktivitou je Farmářská škola (farmarskaskola.cz), jediný vzdělávací koncept ekologického a biodynamického zemědělství v České republice, který nabízí ucelený program praktického vzdělávání na ekologických farmách u nás i v zahraničí. Tento dynamický projekt, který se propojuje s dalšími i výše uvedenými aktivitami, je velmi slibným a dlouho očekávaným počínem v našich zemích.

Jsem pevně přesvědčen, že sociální aspekty zemědělství budou stále více nabývat na síle a potřebnosti, a to zejména s ohledem na vývoj ve společnosti, ve které žijeme. Zapojení osob, které mají jistý handicap a obtížně se uplatňují na trhu práce, zapojení mladých lidí i dalších potřebných skupin do práce v zemědělství, zcela jistě přispěje k větší

sociální soudržnosti. Navíc práce na čerstvém vzduchu a práce se zvířaty je zdravá a posilující. Rozvoj všech výše uvedených aktivit k tomu určitě bude významně přispívat.

Kontakty: www.SoFarm.cz, www.socialni-zemedelstvi.cz, www.farmarskaskola.cz, Sociální zemědělství (Zemědělství, eAGRI), Co je sociální zemědělství? » Živa natura, z.s. (zivanatura.cz), Sociální zemědělství – Wikipedie (wikipedia.org), Úvod - Sociální zemědělství (webobce.cz)

Mgr. Ferdinand Raditsch
Květná Zahrada, z.ú.
www.kvetnazahrada.cz

Zemědělství ve Španělsku

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Spolek absolventů a přátel zemědělské
školy v Chrudimi z. s.

V rámci druhého projektu „Prohloubení odborných znalostí členů Spolku“ v rámci realizace programu Erasmus +. Projekt v oblasti podpory KA104 Mobility pracovníků“ a díky Spolku absolventů a přátel zemědělské školy v Chrudimi z. s. jsme měli možnost vycestovat po 3 letech zase do jižního Španělska.

Divoká doba covidu zavinila, že jsme cestovali téměř s ročním zpožděním. Španělští chovatelé se totiž bojí covidu stejně jako ti naši a do provozu ke zvířatům se nás báli pustit, což jsme absolutně respektovali.

Část Andalusiie, kterou jsme navštívili, je v pásu subtropického. Krávy, které jsme viděli po cestě, připomínaly spíš divoká zvířata v savaně Afriky. Pastviny, pokud to tak můžu nazvat, ohromných rozměrů, jen zelená tráva tam chyběla. Sem tam nějaký

keřík či trs na skalnatých a kamenitých kopcích. Jediná plodina, která byla stejná u nás a taky ještě na poli, byla kukuřice. Viděli jsme plantáže chřestu. Pak už většinou jen exotiku – olivy, manga, avokáda, citrusy. Potkali jsme ale početná stáda ovcí a koz. A to měl být cíl i jedné z exkurzí – kozy cabras malagueñas. Bohužel jsme se ke zvířatům nedostali, tak alespoň pár informací o nich. Jedná se o plemeno s nejvyšší mléčnou užitkovostí na laktaci 550 kg mléka v průměru s 5% tuku a 3,5 % bílkovin. Výjimkou není ale ani 800 - 1000 kg mléka s tukem 5,8 % a 4,1 % bílkovin. Zvířata mají dobrou i produkci masa a rovněž jsou velmi plodná. Nejsou nijak náročná a lehce se přizpůsobují. Dokáží využít i vedlejší zemědělské produkty a zbytky z nich v době, kdy není lepší krmení. Spasou větvičky olivovníků, zbytky citrusů i mandloní a aromatické byliny. To samozřejmě přechází do mléka, a tak jsou sýry pokaždé jiné. V době, kdy jsme ve Španělsku byli, jsme navštívili výrobu sýrů z mléka těchto koz. Jednalo se o malý podnik Flor Bermeja (Quesos con Sabor), který zpracovává cca 700 litrů mléka denně. I oni si chrání své receptury a tradici. Sýry se zde vyráběly starými metodami – například se tvarovaly v pletených koších. Ty už nesplňují hygienické normy, a tak využívají plastových forem, které mají vzor, stopu onoho pleteného košíku. Sýr tedy vypadá jako dřív. Jsou na to nesmírně hrdí. Druhů vyrábí několik. Čerstvý sýr, který je hotový za dva dny a hned putuje na pulty obchodů a my

jej také mohli ochutnat. Možná by změnili názor i odpůrci kozích sýrů, protože kozu v něm bylo cítit opravdu neznatelně. Lehoučký, čerstvý, příjemný sýr. Vyrábí i jiné druhy, které se nechají zrát za určité teploty a vlhkosti třeba i 3 měsíce. Prostory výroby jsou nové, nerezové, moderní.

Přímo v Maláze jsme navštívili centrum Huerto urbano El Caminito. Prostory uprostřed města, kde pěstují od všeho kousek. Banánovník, citrusy, granátové jablko, kaki, kumquat, papriky, rajčata a jinou zeleninu a neskutečné bylinky. Respektive bylinky obyčejné, ale neskutečně aromatické. Věnují se rovněž kompostování. Chodí sem lidé ve svém volném čase pěstovat si jen tak pro radost. Rovněž zde vzdělávají děti.

Firma TROPS – obchodování a zpracování ovoce. Firma vznikla v roce 1979 a kupuje ovoce od místních zemědělců. V začátcích měli pouze 5 farmářů, nyní spolupracují s třemi tisíci. Vybíjí do více než 25 zemí. Svým zemědělcům poskytují

odborné služby – poradenství ohledně pěstování plodin pro ně a garantují tak kvalitu. Pomáhají se škůdci a chorobami, doporučují na ně ochranu. Nejvíce obchodují s mangem, které tvoří téměř 60 %, dále 28 % avokáda a zbytek různé jiné ovoce. Navíc zpracovávají a vymýšlí stále nové produkty. Vlajkovou lodí je guacamole (směs z avokáda – 95%). Nahlédli jsme do haly, které třídili a skládali manga a avokáda do přepravky.

Plantáže manga a avokáda ve strmých kopcích, naše další zastávka u místního zemědělce. **25 ha produkční plochy, celkově vlastní 40 ha.** Laguna vody, kterou soláry čerpají ke každému stromu. Bez nich by se nic neurodilo. Manga, která jsou velká jako kokosové ořechy plodí stromky, které jsou jen cca 160 cm vysoké. Naopak stromy velké plodí malá avokáda. **Ta mají vysoké nároky na vodu, je to až 30 litrů vody denně.** Naproti tomu mango **potřebuje kolem 4-8 litrů dle ročního období.** Sklizeň obnáší velký podíl ruční práce a trvá pouze 2 měsíce. Avokáda mohou viset na stromech dle zralosti a čekat na lepší cenu. Farmu doplňovaly skleníky, ve kterých pěstují malé stromčky. Olivovníky tady nahradili před 20 lety právě mangem a avokádem. Pěstovat je lze jen v této nejjižnější části Španělska.

Výsledkem celého projektu bude ucelený výukový program, tzv. “Fiktivní farma“. Ve vzdělávání dospělých takovýto komplexní program chybí a po ukončení projektu bude uveden ve vzdělávací nabídce spolku zdarma a určitě více informací najdete i na webových stránkách spolku.

*Ing. Vanda Rektorisová
místopředsedkyně spolku*

KLAS Nekoř a.s., Nekoř 130, 561 63
 tel.: 702 120 274 • 720 235 877 • 605 504 774
 465 676 453 • 465 676 445
 E-mail: klas@klas-nekor.cz
www.klas-nekor.cz

TRAVNÍ SMĚSI

Z VLASTNÍ PRODUKCE

PÍCNINÁŘSKÉ

LUČNÍ • PASTEVNÍ • JELEOTRAVNÍ

TRÁVNÍKOVÉ

PARKOVÉ • ZÁTĚŽOVÉ • REGENERAČNÍ

MNOŽENÍ TRAV A JETELŮ

PŘÍSEV SECÍM STROJEM VREDO

ZNAČKOVÁ OSIVA PIONEER

KUKUŘICE • SLUNEČNICE • ŘEPKA

VYSOKÉ VÝNOSY • OVĚŘENÁ KVALITA

Záměry Informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

Cíl:

- Bezplatné poskytování informací různými způsoby, především elektronickými formami komunikace

Témata poskytovaných informací:

- Uplatňování principů společné zemědělské politiky
- Rozvoj venkovského prostoru
- Náležitá aplikace zákonných požadavků a dodržování zásad správné zemědělské praxe
- Ochrana spotřebitelů (potravinová bezpečnost)

Formy poskytovaných informací:

- Internet, e-mail, SMS
- Zpravodaje
- Osobní kontakt (semináře, konzultace)

Informační podpora:

- Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha (ÚZEI)

Pracoviště Informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje

Pracoviště Chrudim

Poděbradova 909, PSČ 537 01 Chrudim
II. patro č. dv. 214 a 215
Ing. Vanda Rektorisová, Msc., tel. 469 622 390
e-mail: oakcr@chrudim.cz

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Tvardkova 1191, PSČ 562 01 Ústí nad Orlicí
I. patro č. dv. 210
Ing. František Smítal, tel. 465 553 267
e-mail: agr.kom.uo@seznam.cz

Pracoviště Pardubice

Křičín 102, 533 41 Křičín
Ing. Josef Štěpanovský, tel. 607 115 245
e-mail: oakpa@volny.cz

Na jednotlivých pracovištích získáte mnohé potřebné informace k zemědělské problematice.

Informace pohodlně a zdarma!

Pokud budete chtít dostávat důležité informace v elektronické podobě, pošlete svoji poštovní i elektronickou adresu emailem či formou SMS na:

jurneckova.agrovenkov@gmail.com
agrovenkov.uo@tiscali.cz, nebo mobil: 604 676 492

**Vaše rozhodování bude efektivnější a spolehlivější!
Budete o všem vědět včas a zdarma!**

Na internetovém portálu www.agrovenkov.com najdete aktuální informace, které jsou shromažďovány z několika zdrojových webů. K odběru článků se můžete přihlásit kliknutím na „Odběr aktualit“ v horní zelené liště.

Ing. Petra Vaňousová
ředitelka
AGROVENKOV, o. p. s.

Miroslav Krčil, DiS.
předseda správní rady
AGROVENKOV, o. p. s.

Veselé Vánoce...

Mnoho štěstí, zdraví a spokojenosti
v novém roce Vám přeje

Agrovenkov o.p.s.

Zpravodaj Informačního střediska pro rozvoj zemědělství a venkova Pardubického kraje je vydáván za finanční podpory MZe, dotačního programu 9.F.e. - Regionální přenos informací

Nákladní elektromobil Selvo S2.DCH je vozidlo přihlášené
v registru vozidel (SPZ).

Výborně se hodí pro komunální použití i pro resorty.

SELVO S2.DCH
od 280.000 Kč
bez DPH

- Hodí se na více než 90 % činností údržby obce
- Více než 8 hodin práce na baterie
- Motor s vysokým kroutícím momentem

- Mnoho variant příslušenství
- Zázemí tradiční české firmy

www.technika-ziva.cz

Pavel Sršeň - vedoucí obchodu a servisu
mobil: 734 254 961
Klášterec nad Orlicí 120 561 82
e-mail: srsen@ziva.cz